

GRONINGEN

AFDELINGSORGAAN
NEDERLANDSE
GENEALOGISCHE
VERENIGING
AFDELING GRONINGEN

2013 JAARGANG 20

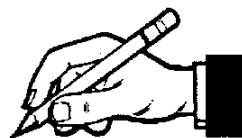
N

<http://groningen.ngv.nl>

Voorwoord

Johan Waterborg, redactielid

Zoals redactiecollega Klaas Niemeijer in het voorwoord van de vorige GroninGEN al vertelde, is inzage in de afdelingsbladen van de andere NGV-afdelingen een 'privilege' dat aan het redactielidmaatschap verbonden is. Het gaat daarbij natuurlijk in de eerste plaats om de genealogische inhoud. Het voorwoord mag dan tot de minst gelezen bijdragen van het blad behoren, toch heeft het lezen van die eerste pagina soms ook zijn charme.

'Ik schrijf dit vanaf een zonovergoten camping in Zuid-Frankrijk', 'Wanneer u dit nummer leest zitten de vakanties er al weer op' en 'Er ligt weer een goed gevuld NGV-najaarsseizoen voor ons'. Je vindt zulke zinnen elke herfst weer terug in de NGV-periodieken. Het is één van die dingen die nooit veranderen, en dat is ook helemaal niet erg.

Op andere NGV-fronten verandert er juist erg snel erg veel. Binnen korte tijd zijn zowel de landelijke voorzitter (die nog maar net op het pluche had plaatsgenomen) als de voltallige redactie van *Gens Nostra* opgestapt. Dat zijn nare aangelegenheden. In de eerste plaats voor de betrokkenen zelf, maar zeker ook voor onze vereniging. In de bijdrage van onze voorzitter Gert Zuidema kunt u hier meer over lezen.

Binnen de afdeling Groningen mogen we ons gelukkig prijzen dat we al jarenlang kunnen bouwen op een stabiele groep bestuurs- & redactieleden en andere vrijwilligers. Dat maakt het NGV-werk leuk en gezellig om te doen. Ook de samenwerking met de Groninger Archiven en *Stad & Lande* verloopt al jaren zonder problemen en werpt nog steeds zijn vruchten af. Dat alles maakt dat we in Groningen vol goede moed voort kunnen. Ook al lijkt voor de landelijke NGV de toekomst momenteel wat ongewis.

Het merendeel van deze GroninGEN is gelukkig gewoon gewijd aan de genealogie en niet aan bestuurlijke perikelen. In dit nummer vindt u bijdragen van auteurs die al sinds jaar en dag een paar bladzijden van ons afdelingsblad voor hun rekening nemen. Vanzelfsprekend zijn we als redactie erg gelukkig met zo'n gestage aanvoer van kwalitatief zeer goede kopij.

Gelukkig ontvangen we ook regelmatig bijdragen van onderzoekers die nog niet eerder of nog niet zo vaak het resultaat van hun onderzoek naar de redactie hebben gestuurd. Als u denkt dat u een leuk en/of interessant genealogisch verhaal hebt, aarzelt u dan niet en stuur het naar **redactie@groningen.ngv.nl**. Kopij is altijd welkom en wellicht volgt er een reactie op uw artikel die voor u nieuwe invalshoeken in uw onderzoek opent.

Ik eindig met een laatste voorwoord cliché (maar daarom niet minder waar): de redactie wenst u veel leesplezier!

Afdelingsprogramma

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het Hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station. Toegang is gratis.

De samenwerking tussen de Nederlandse Genealogische Vereniging afd. Groningen, de cultuur-historische vereniging *Stad en Lande* en het RHC de Groninger Archieven bij de organisatie van lezingen zorgt ervoor dat er ook dit najaar een aantal interessante lezingen geprogrammeerd is. De sprekers gaan in op nieuwe publicaties en actuele onderwerpen.

Plaats : de Groninger Archieven, Cascadeplein 4, Groningen.

Aanvang : 20.00 uur en zaal open vanaf 19.30 uur.

Op **16 oktober 2013** bespreekt historicus **dr. Jan Willem Veluwenkamp** het gebruik van de *18de-eeuwse Deense Sonttolregisters* voor historisch onderzoek.

Deze registers zijn sinds 2012 digitaal te raadplegen dankzij een samenwerkingsproject van de universiteiten van Groningen en Kopenhagen en het Fries Historisch en Letterkundig Centrum Tresoar. Zie hiervoor ook www.soundtoll.nl.

Op **6 november 2013** zal **prof. dr. Klaas van Berkel** spreken over de rol van *Thorbecke bij het steunen van de Groninger Universiteit in het midden van de negentiende eeuw*. De lezing is een aanloop naar de viering van het 400-jarig bestaan van de RUG in 2014.

Op **11 december 2013** spreekt **dr. Jonn van Zuthem** over zijn boek *“Harde Grond. Kerkelijke verhoudingen in Groningen 1813 – 1945”*. Dit boek verscheen in 2012 in de Groninger Historische Reeks.

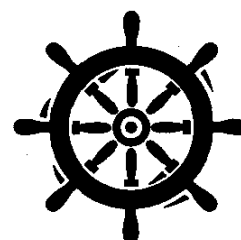
Agenda

- 5 okt. **Dag van de Groninger Geschiedenis** in het gebouw van de Groninger Archieven, Cascadeplein 4 (en 10) te Groningen van 11-17 uur. De toegang is gratis.
Het thema, ook landelijk thema voor de *Maand van de Geschiedenis*, is: **Volk en vorst**. De gehele dag zullen er diverse activiteiten gehouden worden die te maken hebben met dit thema. De opening geschiedt door Jean Pierre Rawie.
Er is voor iedereen die belangstelling heeft voor de geschiedenis van Groningen een gevarieerd aanbod. Van muziek tot lezingen (door , Andres Blühm, Beno Hofman, Harry J. Kraaij, Matthijs Lok, Harry Perton en Henk te Velde), rondleidingen en exposities.
Historische en culturele organisaties uit Groningen laten zich van hun beste kant zien op de jaarlijkse boeken- en informatiemarkt en er zijn voor kinderen bijzondere buitenactiviteiten op het parkeerdek. Voor de liefhebbers is er de traditionele excursie met een historische bus naar een bijzondere locatie o.l.v. stadshistoricus Jan van den Broek. En ter afsluiting is er de Groninger Geschiedenisquiz, gepresenteerd door Reinder Smith.
Voor meer info zie www.dagvandegroningergeschiedenis.nl.

- 5 okt. **HCC!genealogiedag** *Begin bij je begin* in het **Drents Archief**, Brink 4 te Assen van 10-16 uur. Met informatiemarkt, alles over genealogische computerprogramma's, rondleidingen, films, presentatie digitale bevolkingsregisters en lezingen rond het thema *Vorst & Volk*. Voor het volledige programma zie www.drentsarchief.nl en www.genealogiedag.hcc.nl.
- 27 nov. Groninger Archieven, 20 uur. Lezing over '**historische tuinen**' door Aly van der Mark. Georganiseerd door de Stichting *Monument en Materiaal*.
-

Bestuur en Beleid

Gert Zuidema, voorzitter en afdelingsafgevaardigde

Algemene Vergadering (AV) NGV op 20 april 2013 en het vervolg

Het is al weer even geleden dat de AV plaats vond op 20 april en er werd met gemengde gevoelens naar uit gezien. In december 2012 had de voorzitter, Roelof Vennik, te kennen gegeven dat hij op deze vergadering zijn voorzitterschap zou neerleggen, hoewel zijn termijn nog niet was verstreken.

In de periode erna kwam het Hoofdbestuur (HB) niet met een kandidaat-voorzitter zoals meestal, maar er werd op een bijna Amerikaanse wijze verkiezingscampagne gevoerd voor en ook door de heer Robert Philippo. Op een gegeven moment stelde het HB-lid Hans Duitgenius, vice-voorzitter, zich eveneens kandidaat. Onder leiding van de heer Philippo was er een "Interventie Routekaart" opgesteld en gepubliceerd, gerelateerd aan het eerder aangenomen beleidsplan. In de oorspronkelijke versie van de agenda gepresenteerd als "Perspectiefnota". Ruim een week vóór de AV werd een herziene agenda gezonden waar de Perspectiefnota vóór de bestuursverkiezing was geplaatst en toen bleek dat beide kandidaten hun beslissing zouden laten afhangen van het al of niet aannemen van deze nota. Daar is o.a. door onze afdeling bezwaar tegen gemaakt, omdat deze agenda niet tijdig was verzonden, maar ook omdat de afgevaardigden door hun keuze voor een zakelijk agendapunt daarmee de keuze voor een voorzitter zouden maken. Bij de vaststelling van de agenda werd besloten de eerste en tijdig toegezonden versie van de agenda te gebruiken.

De verslagen van de vorige AV en de secretariële en financiële verslagen over 2012 werden goedgekeurd. De kascommissie had wel wat opmerkingen maar stelde voor bestuur en penningmeester te dechargeren hetgeen gebeurde.

Bij de bestuursverkiezing werd de secretaris, Marius Krooswijk herkozen en als nieuw lid de heer Hans Bauer gekozen.

De beide kandidaten voor het voorzitterschap mochten in twee minuten hun plannen voor de NGV uiteen zetten en de uitslag van de stemming daarna was dat Robert Philippo was gekozen met ruim 80% van de geldige stemmen. Dat betekende tevens dat de heer Duitgenius zich uit het HB terugtrok.

Na de pauze hield Robert Philippo zijn "inaugurele rede" en aansluitend deed hij verslag van een in februari gehouden "bestuurlijke brainstorming" waar de Interventie Routekaart mede het resultaat van was. Het was een ambitieus stuk met veel jargon uit

het bedrijfsleven, maar werd als uitgangspunt voor de uitvoering van het Beleidsplan aangenomen.

Tenslotte werd afscheid genomen van Roelof Vennik; hij kreeg een gouden speld voor zijn vele werkzaamheden voor de NGV.

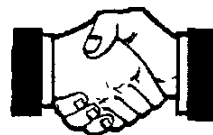
Aan het slot van het kort verslag van deze vergadering in *Gens Nostra* van juni schreef de secretaris: Hopelijk kunnen we in volle harmonie en met de medewerking van vele vrijwilligers aan de toekomst van de NGV werken.

Helaas, eind augustus kwam het bericht dat zowel de penningmeester als de voorzitter waren afgetreden, en toen *Gens Nostra* verscheen deelde de hoofdredacteur daarin mee dat hij zijn functie had neergelegd en dat de andere redactieleden hun functies ter beschikking hadden gesteld.

Al met al geen verheffend schouwspel binnen een landelijke organisatie waar je een andere manier van omgaan met elkaar zou mogen verwachten zodat iedereen met plezier met onze hobby bezig kan zijn, ook bestuurlijk.

Genealogisch voorstellen

Johan Waterborg, redacteur

In deze rubriek komen (nieuwe) leden aan het woord die zich voorstellen, vertellen aan welke namen ze werken en wat hun andere hobbies zijn. Wilt u zich ook voorstellen: Miltje, briefje of telefoontje naar waterborg@gmail.com (voor adres en telefoonnummer: zie colofon) en u staat hier een volgende keer.

Mevrouw **Wil Zeeman** te Zeist (wzeeman@tele2.nl) schrijft:

“Mijn genealogisch onderzoeksgebied ligt voornamelijk in het Westerkwartier van Groningen, het oosten en zuidwesten van Friesland en zuidwest-Drenthe. Daar ligt de oorsprong van de families Zeeman, Heeringa, Meek en Vos (en al die andere namen die daaraan vooraf gaan!), waar ik onderzoek naar doe. Met enige regelmaat bezoek ik daartoe de archieven in Groningen, Leeuwarden en Assen, want zeker weten doe je pas als je de oorspronkelijke stukken hebt gezien. Ik geniet zeer van deze bezigheden en ik hoop dan ook dat het lidmaatschap van de NGV, afdeling Groningen me hierbij verder zal helpen!”

Geschiedenis Literatuur Architectuur Natuur
Duitse boeken voor Duitse prijzen

Boeken over Groningen

BOEKHANDEL
GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53
9712 HC Groningen

050-312 25 23
info@godertwalter.nl
www.godertwalter.nl

Naamslijsten XXXIV

Willem G. Doornbos, Groningen

XXXIV

Schatregister Saxumhuizen, ongedateerd ¹

Copia uit het schatregister van Saaxumhuizen

	Jukken	Eijgenaren
Tamme Rinnes	72½	de provincie
Heere Peters	38	mevrouw Burmania
Bastiaan Broiels	64	de provincie
Cornelis Wyrsum	59	hr. van Dijkstraat
Tjaart Michiels	53	verscheiden eigenaren, maar moet gelet worden dat de behuizinge staat op 40 juck en is die door Tiaart Migeels en dies soon aengekocht als 1684 negen, 1699 tweeentwintigh en 1715 negen, welke door dies nasaten tans in de mande worden beseeten, de remarke behoort bij Haie Dercks plaetse in het gene daarbij staat is van deese
Jacob Meijnts	41	pastor Stheman
Derk Derks	68	mevrouw van Menkema en staat de grote behuizinge op 33 juck, mede staat het kleine huis op 33 juck, sijnde noch twee juck met de provincie in 4 juck mandeligh
Haije Derks	77½	is gelijk boven van Tiaart Michiels bij abuis daarbij geset is, en wort genoemde plaetse door diverse eygenaren in de mande beseeten
Luiert Lues wed.	74	selver 31 waarvan 28½ apart, echter sonder behuizinge, 1½ in een venne van 7 juck en een juck in de geheele heert, waarvan 20 de stadt, de provincie 19, Euwsum 7, de kerke van Peterbuijen 2½ toebehooren, alle ongescheiden, waarop het huis staat
Arien Reintjes	49½	
Heepke Eppes	41	onbehuist
Melle Peters	37	pastor Themmen van armen 22 juk, waarop het huis staat, gesworen Ripema 10 3/4 vrij landt, ontf. gener. Lhoman
Jan Hindriks	33	pastorie van Saaxumhuisen
Jan Clasen	42	pastorie tot Saaxumhuisen
Harm Jans	12½	het huis onder Den Andel
Heere Hindriks	8	adidem
Jan Benes wed.	16	adidem
Claas Sijgers	11½	
Reinder Eybes	1	
Peter Clasen	8	
Jannes Julles Horn	13	onbehuist
Robert Jans	22	mevrouw Burmania, Ripema

Freerk Cornelis	7	onbehuist
Harm Schreur	14½	
Jacob Scholtes	4	
Goosen Omkes	7	onbehuist
Tonnis Clasen	16	het huis onder Lutke Saaxum
Heepke Reintjes	4	onbehuist
Geert Beerents	3	
Derck Tammes	1½	
Lambert Heeres	½	
Geert Abrahams	5	
Tonnis Remkes	6	
Peter Jurjens	2½	
Joannes Martinus	4	

1 GrA, Menkema Dijksterhuis [623], inv.nr. 144 (vroeger inv.nr. 82) 2^e pak, 1742.

Nakomelingen van Doedo Luyrds en Doedo Luwerts

Simon Haverkamp

In Oost-Groningen wordt midden 16^e eeuw Doedo Luwerts/Luyrds aangetroffen. Bij het zoeken naar de nakomelingen worden er op internet contradicties en onmogelijkheden aangetroffen ten aanzien van vermelde leeftijden en data bij latere generaties. Zo wordt er vermeld dat een zoon eerder is geboren dan zijn vader, dat het kind getrouwd is voor zijn ouders, een vader 8 jaar ouder is dan de zoon etc. Dit alles komt voor op diverse websites waarop de nakomelingen van Doedo Luyrds/Doedo Luwerts beschreven worden. Soms melden de opstellers zelf ook de vreemde zaken in deze afstamming. Het is moeilijk om met de aanwezige informatie deze zaken vanuit het verleden te reconstrueren tot een kloppend verhaal, maar er is toch een mogelijke 'oplossing'.

De meest logische verklaring is, dat er twee Doedo's met elkaar worden verwisseld. Er is een Doedo Luwerts Tiddinga van Midwolda/Beerta (x Bauwe Haijckens) en een Doedo Luyrds (x Ilben Fockens) van Noord/Zuidbroek (deze laatste Doedo Luyrds heeft geen voorouders met Tiddinga, dus ook geen voorouderlijn naar Oost-Friesland in Duitsland).

Hieronder de twee verschillende Doedo's en hun nakomelingen:

Nakomelingen van Doedo Luyrds & Ilben Fockens

Bron: Genealogie Doedo Luyrds van Hans Homan Free.

I **Luert Doedens** tr. **N.N.**.

Kinderen bekend van Luert:

- 1 **Doedo Luyrds**, overl. vóór mei 1616; tr. **Ilben Fockens** (zie onder).
- 2 **Ulcko Augustinus**.

II **Doedo Luyrds** (overl. vóór mei 1616), tr. **Ilben Fockens** (geb. Scheemda rond 1550; overl. vóór mei 1616), dr. van *Focko Memmes* (landbouwer in

Scheemda) en *Bauwe N.*

Noot: in 1616 is er sprake van Willem Jans mede namens wijlen Ilben Fockens nagelaten kinderen. Deze Doedo Luyrds is dan zodoende voor mei 1616 overleden, anders zou hij wel namens zijn kinderen optreden;

5-5-1616: Willem Jans te Slochteren ook van wegen zal. Ilben Fockens nagelaten kinderen, verklaarde dat Nanne Cornelisz en Jantien en Ilben Fockens op 2-5-1588 aan Cornelisz Clasen versettet hebben, anpart landes in Zuidbroek, welke anpart Cornelisz Clasen had overgedragen aan Gerdt Harmens en Aleit, blijkens zegel en brief bij Aijlke Phebens int etc. (Willem Jans heeft plegekinderen). [GrA RA Zuidbroek folio 190v d.d. 5-5-1616].

Kinderen bekend van Doedo en Ilben:

- 1 **Luyrdt Doedens** (geb. rond 1570) molenaar en landbouwer te Meeden, tr. rond 1590 **Nantke Luirds (Hemmes)**.
- 2 **Tiacke Doedens** (geb. rond 1575) tr. **Moeder N.** en **Meiske Jans** (zie onder).
- 3 **Augustinus Doedens** (overl. vóór 7-7-1602) tr. N.N..

III **Tiacke Doedens** (geb. rond 1575), landbouwer te Zuidbroek, tr. **Moeder N.*** en tr. **Meiske Jans**, dr. van *Johan Harms* en *Eije N.* (met kind: *Augustinus Tiackes*).

Kinderen bekend van Tiacke en Moeder (kinderen geb. in Zuidbroek):

- 1 **Homme Tiackes** (overl. 13.12.1620) tr. **Imke Hendricks** en 1615 **Tiacke Jans** (zie onder).
- 2 **Sijbel(o) Tiackes** landbouwer te Zuidbroek, tr. **Sijntje Fockes** (geb. Zuidbroek), dr. van *Focko Freriks* en *Elke Feickens* en tr. 1618 **Anna Eltiens**.
- 3 **Tette Tiackes** tr. rond 1620 **Egge Hebelens**.

* Noot: in Groninger Kwartierstatenboek 2, nr. 111:

de ouders van Hommo worden vermeld als Tiacke Doedens and Moeder N.N. (Bron: Henk Wolda).

Bij Jacob Boerema wordt vermeld dat Moeder gezien de vernoemingen vermoedelijk de moeder is van de kinderen.

Bij Hans Homan Free wordt het eerste huwelijk van Tiacke en Moeder niet gegeven.

IV **Homme Tiackes** (overl. 13-12-1620), landbouwer te Muntendam, tr. **Imke Hindricks** (overl. vóór oktober 1614), dr. van *Hindrick Lengerincks* en *Haycke Bartelts* en tr. 1615 **Tiacke Jans**, dr. van **Jan Jans** (de oudere) **Gaarlander** en **Hemcke Uffkes** (met kind: *Imke Hommes*, tr. Zuidbroek 1635 *Nanno Menses*). Kinderen bekend van Homme en Imke (kinderen geb. in Zuidbroek):

- 1 **Tiacke Hommes** tr. met **Haijo Derks**, zn. van *Derk Haijens* en *Hemme N.*
- 2 **Hayke Hommes** (geb. rond 1600), tr. Zuidbroek 1619 met **Tammo Luppes** (zie onder).
- 3 **Moeder Hommes** (geb. rond 1610), tr. Noordbroek 1631 met **Aisse Stijes**.

V **Hayke Hommes** tr. Zuidbroek 1619 **Tammo Luppes**, landbouwer te Midwolda, zn. van *Luppe Tammes* en *Renske N.*

Kinderen bekend van Hayke en Tammo (kinderen geb. in Midwolda):

- 1 **Luppe Tammes**

- 2 **Imke Tammes** (geb. 1628) tr. **Rotger Ubbens**.
- 3 **Meysche Tammes** (geb. 1633) tr. Midwolda 1653 **Sense Ebes**.

Enkele gegevens uit bovenstaande reeks zijn overgenomen van:

- Kwartierstaat van Johannes Feringa:
www.de-paula-lobes.nl/downloads/kareldegrotewijkaoldenburger.htm
- Ancestors of Teije Dijkhuizen:
www.genealogy.com/users/w/o/l/Hindrik-Wolda/GEN10-0047.html
- Kwartierstaat van Reino Boerema:
www.jacobboerema.nl/genealogie/Kwartierstaat-Boerema.htm#k2725

Nakomelingen van Doedo Luwerts & Bauwe Haijckens

Bron: Oldambtster geslachten door O. D. J. Roemeling uit 'De Nederlandse Leeuw', januari-februari 1980

- I **Luwert Doedens Tiddinga** (overl. tussen 1567-1570) kerkvoogd Midwolda (1566/67), tr. 1) **N. Tonckert**, dr. van *Tonckert Fredericks* en *Nanna Ewens*, tr. 2) **N. Huninga**, dr. van *Ailcko Ailckes Huninga* en *Theda Tiddens Ewens* (*Ewsma*).

Kinderen bekend van Luwert:

- 1 **Menno Luwerts** (geb. 1547) tr. rond 1565 **Wipcke Tammens**, zuster van *Haycko Tammens* en dr. van *Tammo N.*; Wipcke hertr. kort na 1585 *Hindrick Eltekens*.
- 2 **Doedo Luwerts** (overl. 31-8-1623) tr. **Bauwe Haijckens** (zie onder).
- 3 **Haeijcke Luwerts** (geb. 1563) tr. **Ocko Tammens**.
- 4 **N. Luwerts** een onbekende zoon.
- 5 **N. Luwerts** een onbekende zoon.

- II **Doedo Luwerts Tiddinga** (overl. 31-8-1623), Heer van Tiddingaborg, kerkvoogd Beerta (1588-1594), tr. **Bauwe Haijckens**, dr. van *Haijcko Tammens* en *Jicke Bennens* (Note: ook gevonden: *Ubekens*).

Doedo was een broer van Menno; diens zoon Eggerick noemt hem oom. Uit een akte van 13 sept. 1615 blijkt dat hij een zoon was van Luwert Tiddinga, naar wiens vader hij was genoemd.

Op 15 okt. 1614 verkoopt Doedo land te Midwolder Hamrik zijnde "alsodane uthstrecke" van akkers te Midwolda, die Hindrick Eltyens (de 2^e man van zijn schoonzuster, die tevens een tante van Doedo's vrouw (= Bauwe) was) toebehoren en geërfd van zijn ouders.

Beerta : Grafzerk in de Nederlands Hervormde Kerk.

Beschrijving: Het opschrift luidt : "Anno 1623, Den 31 aug, sterf de eedele erentves-te Doedo Tiddinga van Midwolde, verwachtende een vrolijke uperstanding dorch christum".

Kinderen bekend van Doedo en Bauwe:

- 1 **Anna Doedens Tiddinga**, tr. Weiwerd 1622 **Marten Udens**. Marten hertr. rond 1629 *Fosse Sunens* en 1639 *Trijne*, dr. van *Henrick Adams Boeckhorst* en *Anna Hermans*.
- 2 **Tyade Doedens Tiddinga** (overl. na 15-5-1682) tr. rond 1625 **Sebo Huninga** (zie onder).

III **Tyade Doedens Tiddinga** (overl. na 15-5-1682) tr. rond 1625 **Sebo Huninga** (geb. Oostwold 1605; overl. Beerta 15-4-1661), zn. van *Eppo Aylckens Huninga* en *Etta Engelken*.

Noot: De Tiddingaborg te Beerta gaat over naar Sebo Huninga gehuwd met Tyade Tiddinga, de erfdochter van Doedo Luwerts Tiddinga;

Sebo was kerkvoogd in Beerta van 11 april 1630 tot 27 februari 1658. In 1639 waren er geschillen tussen het Oldambt en de stad Groningen. De Oldambsters onder leiding van Sebo als hoofd van de alliantie hadden zich met een request tot de Staten Generaal gewend. Dit nam de stad niet. De Tiddingaborg werd midden in de nacht door gewapende bendes van de stadsdrost omsingeld. De poorten en deuren werden opengebroken, maar Sebo werd niet gevonden. Bij verstek ter dood veroordeeld moest Sebo enige tijd als balling rondzwerven, totdat eerst de heren van de Ommelanden en later de Algemene Staten hem in hoge bescherming namen. Hij is in 1661 overleden te Beerta. De grafsteen in de Nederlands Hervormde Kerk te Beerta vermeldt aan weerszijden 4 wapens.

Tijade Tiddinga bracht de Tiddingaborg te Beerta ten huwelijk mee, die later ook Huningaborg wordt genoemd.

Kinderen bekend van Tyade en Sebo (kinderen geb. in Beerta):

- 1 **Doede Sebes Huninga** (geb. 1627, overl. Beerta 1665).
- 2 **Etta Sebes Huninga** (geb. 1628) tr. Beerta 1649 **Philips Daniël Flinck**.
- 3 **Bonno Sebes Huninga** (geb. 1630), jonker, tr. Scheemda 1667 **Sypke Fockens Meininga**.
- 4 **Bouwina Sebes Huninga** (geb. 1640) tr. Beerta 1666 **Bernhardt Heckman**, zn. van *Jacob Heckman* en *Abela Tjarda van Starckenborgh*.
- 5 **Eppo Sebes Huninga** (geb. 1649).

Gegevens kinderen van Tyade en Sebo boven, zijn van De Genealogische site van Tom Doornbos:

- <http://home.plex.nl/~tdoornbs/heredis/tomdoornbos2013frameset.htm?tomdoornbos2013000572.htm#11455>

Kwartierstaat van Marten Groenewold

Mies Becker-Jager, Stadskanaal

1. **Marten Groenewold**, geb. Stadskanaal, 17-3-1980, ged. Stadskanaal, 30-3-1980, reg. partnerschap Borger 7-12-2001 **Marloes Henderika Margaretha Schepers**, geb. Emmen 27-11-1982,
2. **Lambertus Groenewold**, geb. 2^e Exloërmond/Odoorn 5-10-1957, chauffeur, tr. Slochteren 24-11-1978 (echtsch. ingeschr. aldaar 24-2-2004)
3. **Mensina Jager**, geb. Slochteren, 8-10-1957, ged. Schildwolde 20-10-1957, adm. medewerkster
4. **Marten Groenewold**, geb. Musselkanaal 15-3-1933, transportondernemer, overl. Stadskanaal 31-1-1989, begr. Stadskanaal 4-2-1989, tr. Exloo 30-10-1956
5. **Frederika van der Vinne**, geb. Nieuwlande/Oosterhesselen 18-10-1932.

6. **Tjabring Jager**, geb. Midwolda 22-6-1923, overl. Schildwolde 25-6-1993, tr. Slochteren 17-4-1951
7. **Aaltje Jantine Doornbos**, geb. Overschild 24-7-1929, overl. Schildwolde 6-11-1981.

8. **Lambertus Groenewold**, geb. Musselkanaal 13-9-1904, overl. aldaar 12-12-1990, begr. Musselkanaal, 17-12-1990, tr. Ooststellingwerf 10-5-1932
9. **Aaltje van den Bosch**, geb. Haulerwijk/Oosterwolde 5-10-1908, overl. Musselkanaal 1-12-1995, begr. Musselkanaal, 6-12-1995.
10. **Ake van der Vinne**, geb. De Krim 29-11-1902, landbouwer, overl. 2^e Exloërmond 14-6-1995, begr. 2^e Exloërmond 17-6-1995, tr. Coevorden 7-5-1929
11. **Jantje Weits**, geb. De Krim 16-6-1905, overl. 2^e Exloërmond 25-6-1991, begr. 2^e Exloërmond 29-6-1991.
12. **Willem Jager**, geb. Midwolda 4-1-1890, tuiniersknecht, landarbeider, arbeider, overl. Slochteren 11-2-1969, begr. Schildwolde, tr. Midwolda 14-11-1913
13. **Antje Boven**, geb. Oostwold/Midwolda 18-2-1894, arbeidster, overl. Slochteren 5-6-1989, begr. Schildwolde 7-6-1989.
14. **Albert Doornbos**, geb. Overschild/Slochteren 14-6-1900, landbouwer, overl. Schildwolde 4-1-1983, tr. Slochteren 15-7-1927
15. **Klaassiena Janssiena Broesder**, geb. Budel 18-2-1895, overl. Wagenborgen 1-10-1983, begr. Schildwolde 6-10-1983.

16. **Marten Groenewold**, geb. Martenshoek/Hoogezand 27-1-1878, turfschipper, vervener, overl. Stadskanaal 20-6-1966, begr. Musselkanaal, tr. Onstwedde 15-2-1902
17. **Mietje Jacoba Bos**, geb. Valthermond Odoorn 18-6-1881, overl. Musselkanaal 28-5-1958.
18. **Sake Annes van den Bosch**, geb. Duurswoude 24-1-1887, timmerman, overl. Haulerwijk 7-6-1950, tr. Ooststellingwerf 24-7-1908
19. **Limke Hielkes van der Meulen**, geb. Haulerwijk 22-12-1887, overl. Drachten 20-5-1975, begr. Haulerwijk.
20. **Sietze van der Vinne**, geb. Exloërmond/Odoorn 27-10-1879, vervener en landbouwer, overl. Hoogeveen 5-2-1949, tr. Borger 21-2-1902
21. **Tijptjen de Hoop**, geb. Leek 19-8-1879, overl. Groningen 9-2-1957.
22. **Freerk Weits**, geb. Gasselternijveenschemond 4-12-1867, overl. Assen 5-6-1934, tr. 2^e Onstwedde 18-12-1913 **Harmanna Pronk**, geb. Muntendam 31-7-1872, overl. Ermelo 1943, dr. van *Reinko Pronk* en *Willemetje Klatter* en wed. van *Hendrik Weits*; tr. 1^e Borger 28-6-1894
23. **Frederika de Graaf**, geb. Onstwedde 15-10-1874, overl. Nieuwlande 11-9-1912, begr. De Krim.
24. **Tjabring Jager**, geb. Nieuwolda 8-9-1865, boerenknecht, overl. Midwolda 19-11-1937, tr. Nieuwolda 2-6-1888
25. **Mensiena Wolda**, geb. Midwolda 24-8-1866, boerenmeid, overl. Midwolda 16-11-1947.
26. **Derk Boven**, geb. Midwolda 12-5-1870, boerenknecht en arbeider, overl. Midwolda 3-12-1944, tr. Midwolda 28-8-1891

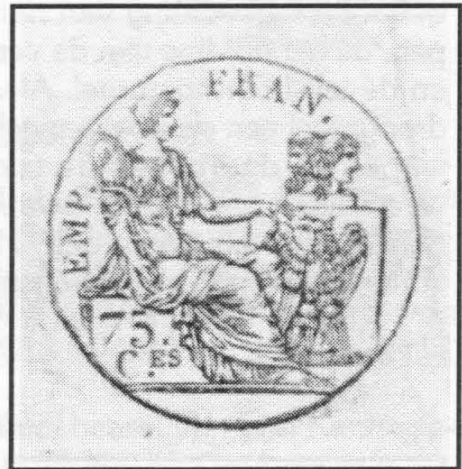
27. **Antje Nuis**, geb. Meerland/Midwolda 29-5-1873, arbeidster, overl. Midwolda 27-3-1940.
28. **Eppe Tjaden Doornbos**, geb. Overschild 26-2-1853, landbouwer, overl. aldaar 23-7-1935, tr. 1^e Oude Pekela 26-6-1890 **Geeske Woltjer**, geb. Winschoten 27-6-1860, overl. Schildwolde 2-11-1895, dr. van *Jan Woltjer* en *Epke Wildeman*; tr. 2^e 't Zandt 7-8-1899
29. **Jantje Karsies**, geb. Leermens 28-9-1864, overl. Schildwolde 20-5-1961.
30. **Eisso Broesder**, geb. Midwolda 25-10-1858, rijkscommies, overl. Valkenswaard 19-2-1898, tr. Midwolda 3-6-1892
31. **Anna Boven**, geb. Oostwold 25-10-1863, overl. aldaar 29-5-1898.
32. **Jan Groenewold**, geb. Middelstum 2-10-1850, schipper, overl. Hoogezand 21-5-1886, tr. Hoogezand 3-6-1876
33. **Hillechien Jonkman**, geb. Zuidbroek 16-2-1853, binnenschippersche, overl. Zuidbroek 9-12-1939, tr. 2^e Groningen 11-10-1888 **Lammert Oudman**, geb. Lutjegast 27-11-1859, binnenschipper, overl. Zuidlaren 13-3-1946, zn. van *Jan Alberts Oudman* en *Grietje Hendriks Froentjes*.
34. **Lammert Bos**, geb. Delfzijl 15-7-1844, vleeschhouwer, rijtuigverhuurder, schuiftevaarder, overl. Musselkanaal 2-3-1927, tr. Onstwedde 29-5-1878
35. **Klaassien de Jonge**, geb. Nieuw Buinen/Borger 5-6-1848, dienstmeid, overl. Musselkanaal 9-8-1929.
36. **Anne Sakes van den Bosch**, geb. Duurswoude 1-1-1858, landbouwer en koemelker, overl. Bakkeveen 21-7-1936, tr. 2^e Opsterland 28-5-1896 **Fettje Klazes Hofman**, geb. Oosterwolde 29-10-1860, overl. Bakkeveen 26-11-1938; tr. 1^e Opsterland 9-5-1884
37. **Durkje Tjallings Haisma**, geb. Duurswoude 26-8-1862, overl. aldaar 20-2-1896.
38. **Hielke Andries van der Meulen**, geb. Rottevalle 8-2-1844, boer, overl. Siegerswoude 24-8-1925, tr. 1^e Smallingerland 6-5-1871 **Baukje Hendriks de Jong**, geb. Oudega 8-12-1846, overl. Opsterland 9-11-1884, dr. van *Hendrik Taedes de Jong* en *Tjitske Meinderts Deelstra*; tr. 2^e Ooststellingwerf 24-6-1887
39. **Aaltje Riemers Bouma**, geb. Opsterland 9-4-1864, overl. Ooststellingwerf 26-3-1891.
40. **Ake van der Vinne**, geb. Leek 16-12-1832, arbeider, winkelier, overl. Nieuw Buinen/Borger 22-10-1908, tr. 1^e Onstwedde 24-3-1859 **Hiltje Holman**, geb. Zevenhuizen 18-3-1831, arbeidster, overl. Drouwenermond 7-8-1865; tr. 2^e Borger 16-3-1867
41. **Menna (Henna) Bot**, geb. Slochteren 24-10-1841, landbouwersche, overl. Nieuw Buinen-Borger 18-4-1901.
42. **Evert de Hoop**, geb. Wildervank 26-9-1839, overl. Leek 17-9-1885, tr. 1^e Veendam 20-11-1861 **Ettje Nieboer**, geb. Veendam 7-11-1836, overl. Stadskanaal 21-2-1872, dr. van *Hindrik Jans Nieboer* en *Egbertje Eertwijns Boswijk*; tr. 2^e Onstwedde 15-3-1873
43. **Janke van der Vinne**, geb. Zevenhuizen 5-3-1845, overl. Leek 22-2-1885.
44. **Adam Weits**, geb. Kropswolde/Hoogezand 25-12-1841, landbouwer, overl. 24-10-1919, tr. 2^e Veendam 7-8-1872 **Elizabeth Snijder**, geb. Veendam 27-8-

- 1849, overl. Stadskanaal 12-1-1935, dr. van *Sebe Hindriks Snijder* en *Christina van Greven*; tr. 1^e Hoogezand 27-12-1867
45. **Lammechien (Lummina) Grashuis**, geb. Kropswolde 16-3-1842, dienstmeid, overl. Gasselternijveenschemond 11-11-1871.
 46. **Frans de Graaf**, geb. Wildervank 8-8-1841, landbouwer, overl. 2^e Exloërmond/Odoorn 16-8-1920, tr. Wildervank 14-7-1866
 47. **Jaantje Schut**, geb. Wildervank 19-12-1838, landbouwersche, overl. 2^e Exloërmond/Odoorn 11-12-1903.
 48. **Hindrik Hindriks Jager**, geb. Nieuw Scheemda 28-2-1844, boerenknecht, overl. Wagenborgen 16-10-1929, tr. Nieuwolda 21-3-1867
 49. **Trientje Bosker**, geb. Nieuw Scheemda 29-5-1840, dienstmeid, overl. Wagenborgen/Termunten 6-11-1915.
 50. **Willem Wolda**, geb. Winschoten 29-8-1838, boerenknecht, arbeider, overl. Oostwold 29-9-1887, tr. Midwolda 24-2-1865
 51. **Heike Vogt**, geb. Midwolda 4-5-1840, boerenmeid, overl. Midwolda 18-10-1880.
 52. **Hindrik Derks Boven**, geb. Midwolda 6-1-1844, arbeider, overl. Midwolda 27-12-1893, tr. 2^e Midwolda 4-8-1886 **Hinderika Grooten**, geb. Midwolda 14-12-1865, dr. van *Ties Grooten* en *Hinderika Schuur*; tr. 1^e Midwolda 8-11-1867
 53. **Antje Sportel**, geb. Midwolda 7-12-1845, arbeidster, overl. Oostwold/Midwolda 31-12-1883.
 54. **Eildert Nuis**, geb. Oostwold 6-10-1832, overl. aldaar 12-12-1885, tr. Midwolda 19-12-1856
 55. **Antje van der Wal**, geb. Oostwold 29-9-1835, overl. aldaar 1-2-1922.
 56. **Freerk Eppes Doornbos**, geb. Schildwolde 16-8-1815, dagloner, landbouwer, overl. Schildwolde 13-11-1884, tr. Slochteren 15-5-1844
 57. **Trientje Lambertus Weers**, geb. Siddeburen/Slochteren 2-6-1819, landbouwersche, dienstmeid, overl. Schildwolde 25-8-1892.
 58. **Albert Karsies**, geb. Leermens 11-12-1830, landbouwer, overl. 't Zandt 1-7-1911, aan wetenschap ter beschikking gesteld Leermens, tr. 't Zandt 20-12-1862
 59. **Anje Bos**, geb. Leermens 24-9-1840, overl. aldaar 2-5-1917, begr. Leermens.
 60. **Roelf Hindriks Broesder**, geb. Midwolda 30-6-1823, boerenknecht, arbeider, overl. Midwolda 10-2-1913, tr. Midwolda 30-12-1847
 61. **Klaaske Schuthof**, geb. Midwolda 6-7-1824, overl. aldaar 6-11-1895.
 62. **Hendrik Heikes Boven**, geb. Midwolda 18-7-1824, boerenknecht en arbeider, landbouwer en wagenmaker, overl. Oostwold 29-7-1894, tr. 1^e Midwolda 9-7-1849 **Hindrikje Niemeijer**, geb. Winschoten 26-2-1820, arbeidster, overl. Oostwold 2-4-1852, dr. van *Anno Niemeijer* en *Jantje Jurjens*; tr. 2^e Midwolda 1-4-1853
 63. **Derkje Bos**, geb. Oostwold 17-1-1825, overl. aldaar 19-2-1896.

Belastingstempels in akten BS

Klaas Niemeijer, Vries

In de loop van de tijd zijn er in de akten van de burgerlijke stand diverse belastingstempels gebruikt. In de aktes van 1811 en 1812 maakte Nederland deel uit van het Franse keizerrijk en het was dus logisch dat een overigens fraai uitgevoerd Frans stempel werd gebruikt.

In het jaar 1813 zijn er kennelijk geen stempels gebruikt; ik ben ze in ieder geval nog niet tegengekomen. Waarom ze niet werden aangebracht, is me niet helemaal duidelijk.

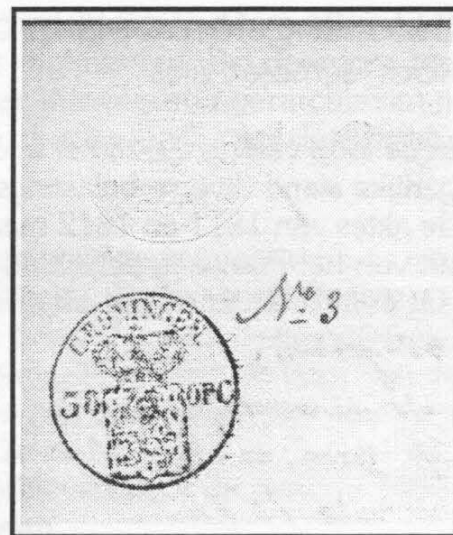
De Slag bij Leipzig, die het instorten van het Franse keizerrijk inluidde, vond in november 1813 plaats. Je zou dan zeggen dat voor die tijd wel gelegenheid moet zijn geweest om stempels in de akten aan de brengen. Op 30 november 1813 landde de latere koning Willem I in Scheveningen.

Alhoewel hardnekkig wordt beweerd dat op die datum het Koninkrijk moet zijn ontstaan en in dit jaar ook zal worden gevierd, was er nog geen sprake van een koninkrijk. Naar mijn mening kan er hoogstens worden gesproken van een begin van een zelfstandige staat. In de aktes van 1814 werd een ander stempel gebruikt. Het stempel droeg trouwens nog de oude benaming Wester-Eems.

In het jaar 1815 kom je weer geen stempels tegen. In 1816 verschijnt een ander model stempel. Het is niet gelukt om een goede afdruk te downloaden en moet dus worden volstaan met een wat wazige afdruk. Op het stempel is een wapen te zien bestaande uit vier kwartieren, gedekt door een koninklijke kroon. Voor het eerst verschijnt nu ook de provincienaam Groningen. Het is duidelijk geen rijkswapen, maar wat is het dan wel? Ik denk dat dit het persoonlijk wapen van Koning Willem I moet zijn geweest. De leeuwen verwijzen naar het Koninkrijk en in de andere kwartieren zijn een Andreaskruis en jachthoorns zichtbaar. De jachthoorns verwijzen wellicht naar het huis Nassau. De herkomst van het Andreaskruis is me niet duidelijk.

Vanaf ongeveer 1821 wordt een droogstempel gebruikt. Jammer genoeg kan een afdruk van een droogstempel niet worden afgebeeld. Het stempel bevat een afbeelding van het gekroond Rijkswapen, de aanduiding van de verschuldigde belasting en de tekst *Formaatzegel*. Al vrij snel werd bij dat droogzegel een stempel aangebracht met het Rijkswapen en daarboven de tekst *Groningen*. Aan weerszijden van het Rijkswapen staat het bedrag aan Provinciale Opcenten. Het begrip opcenten kom je nog tegen bij de wegenbelasting.

Vanaf ongeveer 1904 verschijnt er een opvallend oranje-rood uitgevoerde opdruk met het opschrift "Zegelrecht en opcenten" en het jaartal.

Dit artikel pretendeert niet volledig te zijn, maar ik hoop dat het uw interesse heeft gewekt.

In het Zuiderdiep gesmeten Geeske Hermans, haar kind en luitenant Hoorn

Antonia Veldhuis, Veenwouden

In mei 1664 stierf de 18-jarige dienstbode Elsie Christiaens¹ in Amsterdam.

Op 10 november 1642 eindigde in Groningen het leven van de 22-jarige Geeske Hermans.

Beide kwamen uit het buitenland en hoopten (waarschijnlijk) in Nederland een beter leven te krijgen. Elsie kwam uit Denemarken, Geeske uit 'Noordhorn in het graafschap Bentum'.

Elsje werd ter dood veroordeeld nadat ze, veertien dagen na aankomst in Amsterdam, haar slaapvrouw (soort hospita) in een ruzie met een bijl had gedood.

Hierdoor eindigde haar leven tijdens een openbare executie op de Dam, waar ze werd gewurgd aan een wurgpaal. Daarna werd haar lijk naar het galgenveld gebracht, waar ze met de bijl werd opgehangen. Dit tafereel werd door Rembrandt van Rijn getekend.

Op 27 augustus 1642 vond men in het Zuiderdiep in Groningen een levenloze baby, er begint een zoektocht naar de moeder. Luitenant Cyriacus Hoorn geeft de gouden

tip, waarop men Geeske Hermans, de moeder van het kind, arresteert. Ze wordt verdacht van moord op haar kindje. In het proces dat daarop volgt vertelt Geeske dat ze zwanger was geworden van soldaat Johan Tiarff en dat ze dit aan niemand heeft durven zeggen.

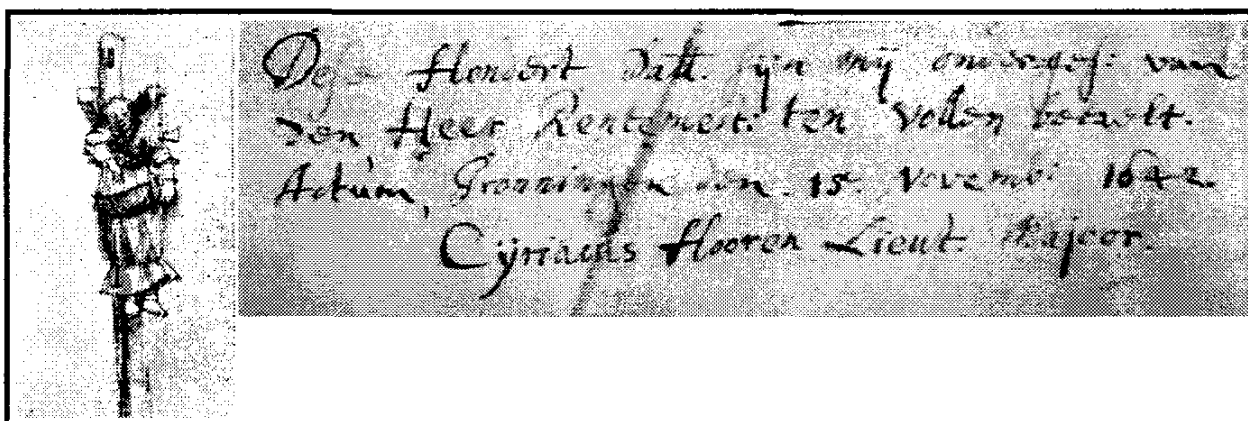
Uit de onderzoeken en eigen bekentenis van Geeske Hermans² blijkt:

Op donderdag 18 augustus is haar dochttertje geboren, bij de geboorte was niemand aanwezig. Ze had tot op dat moment wel leven gevoeld. Ze dacht dat het kind in de barensood voor en tot haar eigen 'selfds reddinge sijn halsjen is gebroocken ofte omgedraijet, ende dat sij in ende nae verlossinge de natuurlijcke strenge heeft affgescheint'.

Direct na de geboorte heeft ze het kind met de nageboorte in een blauwe doek gewonden en het achter de deur weggelegd. 's Avonds heeft ze – naar men zegt 'met voorbedachten gemoede ende opgenomen sinnen' – het lijkje in het Zuidernieuwe diep, ten westen van de pijp die over de Heerstrate ligt, gesmeten. Dit is een zaak die strijdt 'tegens Godt ende de menschelijcke natuijre' en die daarom in een Christelijke en 'welbestierde' regering niet ongestraft mag blijven. Daarom veroordelen de Heren Borgemesteren en Raad Geeske Harmens om – hoewel ze een zwaardere straf verdient heeft – tot een 'hoochnodigh affschouwelijk exempel' door de scherprechter op het schavot op de Brede Markt te worden gebracht. Daar zal men haar in een zak stoppen, die in het water zal worden gegooit. Nadat ze zal zijn verdronken zal het dode lichaam in diezelfde zak worden begraven.

Geeske haar leven is op 10 november 1642 beëindigd, luitenant Hoorn strijkt op 14 november zijn beloning van 150 caroli gulden op³. Als verantwoording van de betaling staat genoteerd: 'soo hem is vereert deswegen dat hij heeft aen den dach gebracht ende openbaert wel moeder van het kint is geweest soo op saterdagh den 27 augusti jongst in t suider diep is gevonden'.

Van Elsje resten twee tekeningen die ons een kijkje op het galgenveld geven, de dood van Geeske leverde alleen Cyriacus Hoorn wat op. De beloning die hij kreeg omdat hij haar aangaf.

Noten

- 1 In de televisie-uitzending *De Gouden Eeuw* van 29 januari 2013 van de VPRO vertelde men over Elsje en de tekeningen die van haar werden gemaakt. Zie ook www.wikipedia.org en www.historici.nl.
- 2 1642 - 10 november – toeg. 1534 inv.nr. 974 (voorheen RA III ii 2) fol. 102.
- 3 1642 – stadsrekening toeg. 1605 inv.nr. 332r en bijlage stadsrekening toeg. 1605 inv.nr. 332B

De honderdjarige Scheel

Petronella J.C. Elema, Groningen

Geïnspireerd door de vermelding van een honderdjarige in *Martinus Stuart, Jaarboeken van het Koninkrijk der Nederlanden*, mij verschaft door de heer K. Bijsterveld, keek ik in de *Groninger Courant* van dinsdag 23-4-1822, no. 33. Daarin trof ik het volgende nieuwsbericht aan:

“Groningen den 22 April [1822].

Eergisteren overleed alhier, in den ouderdom van 102 jaren, Jurrien Gustaaf Adolf Scheele, laatst kleermaker van beroep, hetwelk hij tot zijn 96ste jaar uitoefende. Hij werd geboren te Losdorp, den 11 Mei 1720, en was van Zweedschen afkomst. In het jaar 1746 diende hij bij den heer van Faan, als koetsier, en trouwde in het jaar 1750 met Geesjen Berends Boomkamp, welke in 1799, in den ouderdom van 80 jaren, overleed, zijnde bijna 50 jaren met haar gehuwd geweest. Uit dit huwelijk zijn twee kinderen, waar van de een nog in leven is, hebbende reeds den ouderdom van 62 jaren bereikt. Tot het einde van zijn leven behield hij het genot zijner verstandelijke vermogens, zelfs daags voor zijnen dood las hij nog zonder bril de courant en ging zijne gewone wandeling nemen; nimmer heeft hij ziek noch bedlegerig geweest.”

De volgende stap was het maken van een genealogisch overzichtje. Wat klopte er van dit bericht? Ik kan het oordeel samenvatten in één zinsnede: *Overdrijven is ook een vak.*

- Jurjen was inderdaad geboren, of althans gedoopt, op 11 mei. Niet echter in 1720, doch in 1727; hij was bij zijn overlijden dus nog nét geen 95 jaar oud.
- De herkomst van zijn ouders kan heel goed Zweden zijn geweest (alleen al die namen Gustaaf Adolf!), doch in de overlijdensakte van 1822 staat dat ze – ook – in Emden hebben gewoond.
- Jurjens huwelijksjaar was niet 1750 doch 1753.
- Van het overlijdensjaar van de echtgenote kon ik geen bevestiging vinden; het kan correct zijn, maar dan is zij niet ouder geworden dan 72 jaar.
- Het getal der kinderen, tenslotte, was onjuist: hij had er drie. De oudste overleed in 1815, de middelste reeds voor 1794 (doch met nalating van kinderen) en de jongste dochter overleefde hem. Zij was bij het overlijden van haar vader juist 60 geworden, dus ook haar leeftijd werd iets te hoog geschat.

Dat hij kleermaker was, wordt dan weer gestaafd door het feit dat hij in Vriescheloo wel werd betiteld als Jurjen Geerts [sic] Snijder.

- I. **Gustaaf Adolph Scheel**, mogelijk afkomstig uit Zweden, vermeld als tuinman te Emden (1822), tr. **Catharina Elsabe [Kaatje] Holtz**.

Uit dit huwelijk:

1. **Jurgjen**, ged. Losdorp 11-5-1727, volgt II.
2. **Christine**, ged. Losdorp 19-6-1729.
3. **Engelbertus**, ged. Losdorp 3-5-1731.
4. **Margrietjen**, ged. Losdorp 1-3-1733.

- II. **Jurjen Gustaaf Scheel**, ged. Losdorp 11-5-1727, kleermaker, overl. Groningen (Jurjen Gustavus Adolph Scheel, Kruisstraat G 51, oud bijna 102 jaren, zon-

der beroep, weduwnaar van Geessijn Berents) 20-4-1822, tr. Bellingwolde 22-5-1753 **Geessijn Berents**, ged. Vlagtwedde 27-4-1727, overl. 1799 (?), dr. van *Berent Christ. Boomekamp en Grietje Willems Hofsters*.

In de overlijdensakte staan de ouders opgegeven als Gustavus Adolph Scheel en "Kaatje", de vader was tuinman geweest en de ouders woonden te Emden. Volgens het geciteerde krantenbericht was hij geboren 11-5-1720; die opgave is dus precies 7 jaar te vroeg.

Het ziet ernaar uit dat hij in Vriescheloo (ook) bekend stond als Jurjen Geerts Snijder.

Ene Geesjen Engelkens wed. Hillenius Eppens erfde van haar ouders Engel Engelkes Brouwer en Anna Berents op 8-5-1783 een aantal vaste goederen, waaronder de eigendom van een plaatsje te Vriescheloo door Jurjen Scheel en vrouw als bekleemde meijers gebruikt. Het betrof een huis en erf (no. 3) met zo'n 9 hectare in vele kleine stukjes gelegen. De bejaarde Jurjen Adolfs Scheel, toen al zonder beroep te Groningen woonachtig, verkocht op 19-1-1816 het geheel op een veiling voor f 1200 aan Harm Hindriks Tijks; dit tezamen met zijn dochter Grietje en de kinderen van zijn dochter Kaatje. De zoon Berent was juist zes weken eerder op 60-jarige leeftijd gestorven; vermoedelijk had hij de boerderij tot dat moment gedreven (C.J. Wegman en R.M.A. Wegman, *Westerwolders en hun woningbezit van 1568 tot 1829. Het kerspel Vriescheloo, het dorp Vriescheloo en het gehucht Lutjeloo* (Wierden 2006): boerderij no. 3, biz. 41-42.)

Uit dit huwelijk:

- 1 **Berent Jurjens Scheel**, geb./ged. Vriescheloo 6-11/9-11-1754 (zn. van Jurien Sceel en Geeske), overl. Vriescheloo (oud 60 jr., zn. van Jurjen Scheel en Geessin Berends) 5-12-1815.
- 2 **Kaetje [Catharina, Katrina] Jurjens**, geb./ged. Vriescheloo 14-11/19-11-1757 (dr. van Jurjen Snijder en Geesien), overl. voor 1794, otr. Blijham (met att. naar Vriescheloo) 9-2-1781 **Thees Jans [Engels]**, ged. Blijham (als: Tiejes) 16-12-1753, arbeider, overl. Blijham (gem. Wedde, oud 73 jr.) 29-11-1826, zn van *Jan Albers en Jantje Tiejes*; hij hertr. Blijham 18-4-1794 *Bouwe Jans*, overl. Blijham (gem. Wedde, oud 81 jr.) 12-4-1825, eerder gehuwd met Albert Lubberts.

Voordat Ties Jans kon hertrouwen moest er eerst een inventaris worden opge maakt van de nalatenschap van Kaatje Jurjens (GrA, RA Westerwolde, inv. no. 461, 28-3-1794). Die werd ondertekend door Ties Jans en zijn zwager Beerent Jurjens; er was een batig saldo van zo'n f 50, uitsluitend aan huisraad.

Uit dit huwelijk:

- a **Geesje Thees**, ged. Vriescheloo 19-2-1781, tr. Vlagtwedde 2-6-1805 **Hans Derks ter Borg**, schoenmaker te Vlagtwedde.
- b **Jan Thies [Engels]**, geb./ged. Blijham 30-7/11-8-1783, overl. Scheemda (oud 84 jr.) 15-12-1855, tr. Scheemda 21-1-1825 **Teupke Hemmes de Jonge**, van Wymeer, eerder gehuwd met *Harm Jurriens Majeur*.
- c **Jantjen Thies**, geb./ged. Blijham 6-1/16-1-1785.
- d **Jantien Thies**, geb./ged. Blijham 10-3/12-3-1786, tr. Blijham 8-4-1810 **Jan Jans de Ruiter**, dagloner te Blijham.
- e **Jurjen Thies**, geb./ged. Blijham 21-1/27-1-1788.
- f **Jurjen Thies**, geb./ged. Blijham 21-3/27-3-1789.
- 3 **Grietje Jurjens Scheel**, ged. Vriescheloo 17-3-1762 (als dr. van Jurjen Geerts Snijder en N.N.), overl. Groningen (geb. Vriescheloo, oud 89 jr.) 22-

1-1850, tr. Groningen (geref. en Luthers) 26-7-1792 **Harm Hindriks Plenter**, geb. Völlen in Oostfriesland 1755-'56, koemelker te Groningen, overl. Groningen (oud 69 jr.) 25-8-1825, zn. van *Hindrik Plenter* en *Antje N.*
Uit dit huwelijk:

- a **Geesien Harms Plenter**, ged. Groningen N.K. 5-8-1792 (Nieuwe Kijk in't Jatstraat, tweeling), jong overl.
- b **Hindrik Harms Plenter**, ged. Groningen N.K. 5-8-1792 (Nieuwe Kijk in't Jatstraat, tweeling), jong overl.
- c **Anna Harms Plenter**, ged. Groningen N.K. 5-10-1794 (Nieuwe Kijk in't Jatstraat, overl. Onstwedde (oud 91 jr.) 18-11-1887, tr. Groningen 8-9-1816 **Jurjen Walles**.
- d **Hinderk Harms Plenter**, ged. Groningen N.K. 4-9-1796 (Nieuwe Boteringestraat), overl. Groningen (oud 81 jr.) 27-6-1878, tr. Groningen 14-4-1831 **Aaltje Boerma**.
- e **Jurjen Harms Plenter**, ged. Groningen N.K. 9-8-1798 (Nieuwe Boteringestraat), overl. Groningen (oud 71 jr.) 26-1-1870.
- f **Geesien Harms Plenter**, ged. Groningen N.K. 19-1-1800 (Nieuwe Boteringestraat), tr. Groningen 15-2-1821 Pieter Doornbos.
- g **Beerent Harms Plenter**, ged. Groningen N.K. 24-10-1802 (Kruisstraat), overl. Groningen (oud 54 jr.) 21-10-1857, tr. Groningen 14-4-1833 **Reina Broeksema**.

Met man en muis ...

Harmannus P. Velvis, Groningen

Overboord geslagen en vechtend voor je leven verdrinken. Of nog erger: met man en muis vergaan. Zonder enig levensteken van de aardbodem verdwenen. Met onvoorstelbare strijd voor het leven op weg naar de zeebodem. Door een aanvaring, door een storm kapot gebeukt, op een onderwater-obstakel lek gevaren of getorpedeerd door de vijand. Onvoorstelbaar erg moet dat alles voor de nabestaanden zijn.

Enkele jaren geleden ontdekte ik tijdens het surfen op internet dat ene Jan Velvis op zee is omgekomen. Het hoe en waarom bleef voor mij verborgen. Wie was deze Jan Velvis?

Ongetwijfeld was hij een loot aan de Velvis-boom, want een Velvis niet van de stamboom bestaat niet. Of het zou volgens internet-info al te maken moeten hebben met Elvis Presley of met een bepaald hondenras. Een deel van de familie hield zich bezig met landbouw, een ander deel 'deed de binnenvaart en de zeevaart'.

Tot veel later een berichtje op de website www.waddenzee.nl mij aanzette om een nieuw onderzoek te doen. De website gaf namelijk een kort verslag van de eerste afvaart van de EVT (Eigen Veerdienst Terschelling). De eerste passagier bleek ene Marjolien Velvis uit Antwerpen te zijn, die van West Terschelling naar Harlingen voer om te controleren of de ramen van haar aldaar geparkeerde auto wel dicht waren.

Een Belgische Velvis, welnu dat was nieuw. Was ze met vakantie misschien of waren er andere redenen voor een bezoek aan het mooiste waddeneiland?

Dus maar even googelen en met succes werd ik meteen weer op Terschelling gezet via de website www.wrakkenmuseum.nl.

Marjolein bleek bij haar tante, Mw. A. Zeeders-Velvis, in West Terschelling te logeren (1994). Een zus van haar vader. Ongetwijfeld zijn er familie zaken besproken en weer foto-albums bekeken. Dit alles zal voor Marjolein reden geweest zijn om het Wrakkenmuseum in Formerum eens te bezoeken voor mogelijke informatie over de kustvaarder 'Westland'.

Haar vader voer als machinist op deze coaster. Het schip, onder commando van kapitein A. Penning, werd op 30 januari 1953 vermist. Het was met een lading kaïniet (een soort kunstmest) onderweg van Wismar (D) naar King's Lynn (UK), maar is daar nooit aangekomen. Sommige bronnen spreken van vertrek uit Cuxhaven (D) in plaats van Wismar. Taal noch teken werd van het schip en de zeven bemanningsleden meer vernomen. Vermoedelijk op 30 januari 1953 in de zware storm, die bekend werd als de 1 Februari-stormramp, met man en muis vergaan. Maar waar?

Zou het Wrakkenmuseum soms wat informatie hebben? Dat was een goede gedachte. Een vistuig van de kotter UK6 van Klaas en Gerrit Knop is in 1986 door vermoedelijk een wrak vernield. Zij zijn toen dicht bij de kust boven Terschelling naar het object gaan duiken. Het bleek inderdaad een wrak te zijn, maar ze konden niet achterhalen welk wrak het was. In 1994 deed een duikteam een poging om de naam van het wrak boven water te krijgen. Veel gegevens van het wrak werden bekend, want het stak ongeveer 5 meter boven de zeebodem uit, maar de naam bleef verborgen.

Wel werd o.a. een losse kaapstander meegenomen; deze is nu te bezichtigen in de tuin van het Wrakkenmuseum.

Jeugdfoto's van Marjolein, o.a. waarbij zij ook op een kaapstander zit, bleken uiteindelijk het bewijs te leveren dat het wrak de 'Westland' moest zijn.

Hemelsbreed gemeten, blijkt het in 1931 gebouwde schip slechts zo'n 10 km. van het huis van tante Albertje (Ali) op positie 53-26,96N 05-15,70E op de zeebodem te liggen.

Na ruim 40 jaar is hiermee het zeemansgraf van Marjolein's vader en zijn collega's gevonden. Het mysterie rond de vermissing van Jan Velvis was opgelost tot verrassing van en vooral ontroering bij Marjolein, zo lazen we in het internetverslag op de website van het Wrakkenmuseum.

Nader stamboomonderzoek wees uit dat Jan Velvis de zoon was van Harmannus Velvis en Neeltje Martens, de kleinzoon van Wubbo Velvis en Albertje Tuin en de achterkleinzoon van mijn overgrootouders Harmannus Ommies Velvis en Harmke Wubbes Braamhorst.

Het gezin van Harmannus en Neeltje Velvis-Martens bestond uit:

- a. Jan Velvis (* 10-11-1921 te St. Jans Molenbeek (B), † 30-1-1953 in de Noordzee);
- b. Wubbo Velvis (* 23-11-1922 te Utrecht);
- c. Albertje Zeeders-Velvis (* 23-2-1924 te Groningen, † 20-9-2009 te West Terschelling).

Bronnen:

http://koopvaardij.blogspot.nl/2013_01_30_archive.html
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Ka%C3%AFniet>
www.waddenzee.nl/Nieuws_archief_bericht.2310
www.wrakkenmuseum.nl/westland

Een familie Scholtens te Veendam in een fotoalbum

N.A. Hamers, Malden

Tot 2010 bestond er een Vereniging Limburgse Hamers Genealogieën, die 25 jaar lang het tweemaandelijks tijdschrift *Hamers Bulletin* uitgaf. Bij de opheffing verscheen nog *Hamers Bundel 2010*. Een aantal oud-leden zette de reeks publicaties voort onder dezelfde titel *Hamers Bundel*, die zich uiteraard voornamelijk richtte op Limburgse Hamers-stammen. Zo ook in 2011 *Hamers Bundel 2011*, waarin ook werd opgenomen een bespreking van het boek: *Op eigen benen. Beeld van 200 jaar Katholieke Kerk in Veendam*.

Daarin kwam ook pastoor Hamers (foto rechts) ter sprake en werden enige Veen- damse zaken aan de orde gesteld.

Nu had de pastoor een neefje dat naar hem genoemd was. De neef was in het bezit van een oud fotoalbum, waarin ook een foto van

zijn peetoom Kees Hamers (pastoor). Door schenking is dit jaar ons Hamers-archief in het bezit van het album gekomen. Daaruit blijkt dat er nog twee foto's van geestelijken bewaard zijn gebleven: de franciscaan kapelaan Pompe (Veendam) en wereldheer kapelaan Ter Horst bij wie niet vermeld stond dat deze kapelaan in Veendam was. De foto was te Zwolle genomen.

Het meest geïnteresseerd waren familieleden in de verschillende afbeeldingen waarop personen van een familie Scholtens uit Veendam voorkomen.

Zo staat op een foto (links) een zekere Adda Scholtens tussen (v.l.n.r.) Betsie Hamers Pietersdochter en Betsie Hamers Jansdochter waardoor verwantschap van beiden met haar verondersteld wordt.

Van die Adda is er bovendien een groot portret als jong meisje, genomen door een Keulse fotograaf (zie foto hiernaast).

Een der eerste van de cartes visite is het portret van mevrouw Scholtens (foto onder) en veel verder in het album een portret van een mijnheer Scholtens.

Dit waren de uitgangspunten waaruit vastgesteld moest worden hoe de familiërelatie lag, tenminste als die er was.

In het boek over de parochie te Veendam werden we daaromtrent niets wijzer. Er kwamen wel een paar personen Scholtens in voor, maar o.i. niet verwant met de familie die gezocht werd. Rekening houdend met het feit dat van 1877-1895 Kees (Joachim Cornelis) Hamers pastoor te Veendam was, zou het best zo kunnen zijn dat een lid van de familie Scholtens tot zijn kennissenkring behoorde.

De Scholtens in Veendam waren in die tijd landbouwers of werklieden behalve een Hubertus Bernardus Scholtens, die tijdens het pastoraat van Hamers hoofd van de school was. We menen dat hij en zijn vrouw in het album geplaatst zijn. Beide foto's zijn niet in de buurt van elkaar ingevoegd; die van mevr. Scholten, Veendam, bij wie tussen haakjes staat : schele radijs (de foto is te Groningen genomen). Bij die van haar mogelijke echtgenoot staat aan de achterzijde geschreven: Scholtens, en bijgeschreven in het album: Veendam (de foto werd gemaakt te Amsterdam).

Maar wie is dan die Adda, een naam die o.i. als roepnaam gebruikt wordt voor Alida. Zij moet ongeveer de leeftijd hebben als de beide genoemde Betsies die in 1875 en 1888 waren geboren. De enige Alida die we vonden is in 1839 geboren en 1916 overleden, bovendien was zij in 1868 al gehuwd en woonde te Nijmegen.

Het meest voor de hand liggend is dat Adda een dochter is van de schoolmeester Hubertus Bernardus die tweemaal is gehuwd. Maar haar geboorte hebben we niet gevonden.

Ter vergelijking volgt hier een fragment genealogie van dit geslacht Scholtens.

- I. **Harm Scholtens**, wijntappersknecht, kelder knecht (1822), huisknecht (1828), arbeider (1831), bediende (1839), overl. Groningen 23-10-1841, 62 j., zn. van *Berend Reinder Scholtens*, wijntappersknecht, en *Geertje Harsel*, tr. **Aaltje Garmts Scholma / Schol / Schollema**, geb. Bedum, overl. Groningen 5-11-1858, dr. van *Geerit Derks Scholma*, commies, en *Trijntje Jacobs Bakker*.
Uit dit huwelijk o.a.:
 - a. **Geertje**, geb. Groningen 1810, overl. Groningen 8-7-1822;
 - b. **Garmt**, geb. Groningen 27-9-1812, overl. Groningen 24-12-1858;
 - c. **Bernardus**, geb. Groningen 11-12-1814, volgt II.
 - d. **Trientje**, geb. Groningen 7-5-1817, overl. Groningen 27-8-1818;
 - e. **Jacob**, geb. Groningen 5-2-1819, overl. Groningen 10-2-1825;
 - f. **Derk**, geb. Groningen 16-5-1821, overl. Groningen 5-10-1828;
 - g. **Geertje**, geb. Groningen 3-6-1823, overl. Groningen 22-4-1827;
 - h. **Trientje**, geb. Groningen 3-12-1825, overl. Groningen 10-5-1827;
 - i. **Jacob Scholtens**, geb. Groningen 4-7-1828, overl. Oldehove 20-5-1876, tr. Oldehove 19-2-1855 **Eltje Geerts Boerema**;
 - j. **Dievertje**, geb. Groningen 8-8-1831, overl. Groningen 10-9-1831;
 - k. **Dievertje**, geb. Groningen 26-2-1835, dienstmeid, kreeg ill. kind **Harmanus** 22-11-1864.
- II. **Bernardus Scholtens**, geb. Groningen 11-12-1814, timmerman, overl. Groningen 18-12-1860, tr. Groningen 26-5-1839 **Aaltje van Prooijen**, geb. Groningen 18-5-1812, overl. Groningen 1-7-1866, dr. van *Hubertus van Prooijen* en *Antje Hoving*.
Uit dit huwelijk:
 - a. **Alida Scholtens**, geb. Groningen 11-12-1839, overl. Nijmegen 9-4-1916, tr. Groningen 1868 **Jan Willem Bemelaar**;
 - b. **Antje Scholtens**, geb. Groningen 16-7-1841, overl. Groningen 21-11-1913, tr. Groningen 27-11-1889 **Gerriet Vedder**;
 - c. **Harmannus Scholtens**, geb. Groningen 15-4-1843, timmerman, overl. Groningen 28-8-1915, tr. Grijpskerk 3-2-1872 **Geertje van Echten**;
 - d. **Hubertus Bernardus**, geb. Groningen 15-2-1845, volgt III.
 - e. **Jacob**, geb. Groningen 30-5-1847, overl. Groningen 7-10-1854;
 - f. **Catharina Alderdina Scholtens**, geb. Groningen 3-8-1849, overl. Zaandam 9-5-1929, tr. Groningen 17-2-1881 **Cornelis Nadort**.
 - g. **Jantje / Jaantje Scholtens**, geb. Groningen 15-7-1851, overl. Rheden 29-10-1935, tr. Rheden 28-6-1868 **Jacobus Johannes Kelderman**.
 - h. **Hendrina Jacoba Scholtens**, geb. Groningen 4-2-1855;
 - i. **Dievertje Scholtens**, geb. Groningen 4-4-1860, overl. Houten 16-11-1943, tr. Houten 6-5-1892 **Geerard van Hal**.
- III. **Hubertus Bernardus Scholtens**, geb. Groningen 15-2-1845, hoofdonderwijzer te Groningen (1873), hoofd der school te Veendam (1874), overl. Veendam 7-12-1918, tr. (1) Groningen 17-7-1873 **Willemke Balk**, geb. Groningen

16-8-1840, overl. Veendam 6-1-1885, dr. van *Dirk Klassen Balk* en *Martje Martens Juursema*; tr. (2) Veendam 27-8-1886 **Mettje Niewold**, geb. Oude Pekela ca. 1864, overl. Veendam 7-12-1918, dr. van *Maria Niewold*.

Uit het eerste huwelijk:

- a. **Bernardus**, geb. Veendam 23-10-1874, onderwijzer, overl. Veendam 7-7-1895;
- b. **Martje**, geb. Veendam 27-1-1876;

Uit het tweede huwelijk:

- c. **Wilhelmina Maria**, geb. Veendam 20-10-1886;
- d. **Hubertus Bernardus Scholtens**, geb. Veendam 1-7-1888, tr. Muntendam 6-3-1916 **Marmina Hammes**;
- e. **Marinus Scholtens**, geb. Veendam 30-3-1890, tr. Veendam 27-2-1913 **Harmina Catharina te Velde**;
- d. **Antje**, geb. Veendam 2-2-1893;
- e. **Bernardus**, geb. Veendam 3-12-1895, ambtenaar, overl. Veendam 7-12-1918;
- f. **Gerard**, geb. Veendam 12-9-1897;
- g. **Mettina Hermina**, geb. Veendam 11-10-1905.

Zoals hierboven blijkt is geen Adda / Alida in een gezin van Hubertus Bernardus geboren. Het zou toch mogelijk kunnen zijn, want dan zou zij als oudste dochter genoemd zijn naar haar grootmoeder Aaltje van Prooijen. Vermoedelijk is zij dan geboren tussen 1876 en 1885, het overlijdensjaar van Willemke Balk. De vraag is of Hubertus Bernardus dus toch een dochter heeft gekregen, maar dat die niet in Veendam maar elders is geboren. Of wat ook mogelijk is, heeft het echtpaar een kind aangenomen en haar de naam Aaltje of Adda gegeven.

Het bevolkingsregister van Veendam zal hier uitsluitel moeten geven.

Alle@@@l digit@@@l (veertig)

Antonia Veldhuis, Veenwouden

Toen ik zocht om een toeltje om mijn pdf-bestanden (liefst gratis) om te zetten naar flashbook formaat (bladert precies als een boek, ik vond er overigens geen), kwam ik op de site [www.issuu.com.wean.docs](http://www.issuu.com/wean.docs) terecht. Een uitgeverij die gespecialiseerd is in het maken van fotoboeken over plaatsen en streken. Hier tikte ik **genealogie groningen** in en tot mijn verbazing verschenen er diverse boeken en bladen die aan die zoekterm voldeden. Niet allemaal met de titel Groningen, maar ook waarin het woord voorkwam. Enige trefwoorden toevoegen leverde onder andere de volgende titels op: Daarom Groningen, Kwartierstaat Starke (227 blz.), Veendammer binnen en buitenvaarders Boiten en Landarbeidersstaking Oldambt 1929 (door Otto Knottnerus). De flashbooks zijn in te zien, ook is er zoekmogelijkheid in het document.

Op www2.tresoar.nl/genealogie/bs/index.php?2 wordt een overzicht gegeven van de familienamen die in de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten van Friesland voorkomen. De lijst bevat 35.892 namen en is te doorzoeken. U kunt wildcards gebruiken.

Na het invullen van een naam krijgt u een overzicht per gemeente, met erachter – tussen haakjes – het aantal keren dat hij voorkomt. Verder verdeling naar soort akte en vermelding en jaar wanneer hij voor het eerst voorkomt. Op het kaartje erboven klikken leerde me dat de naam Keun (afkomstig uit Groningen en Pekela) 16 keer voorkomt, op het kaartje is te zien in welke gemeentes en hoe vaak. Kuen geeft één vermelding.

Nog een paar Groninger namen: Bolhuis (vanaf 1812 126 keer), Reiziger (13 maal), Borgesius (1874 voor het eerst, totaal 7 vermeldingen).

De familienaam 'Keun' komt in de volgende gemeenten voor:

(vermeld is het jaar waarop de naam voor het eerst in de betreffende bron voorkomt resp. het aantal keer dat de naam in die bron voorkomt)

Kaart:

Gemeente	Geb	Huw (♂)	Huw (♀)	Ovl
Harlingen (13)	1850 (5)	1856 (5)	1856 (2)	1863 (1)
Kollumerland (1)				1812 (1)
Ooststellingwerf (2)	1868 (1)	1867 (1)		
Fryslân (16)	1850 (6)	1856 (6)	1856 (2)	1812 (2)

Dat het Stadsarchief van Amsterdam (<http://stadsarchief.amsterdam.nl>) de index van buitentrouwen (24.000 namen) sinds april van dit jaar op zijn website heeft staan had u waarschijnlijk al gehoord. Te vinden via **Archieven**, **Archiefbank**, **Indexen**. Onlangs las ik dat u het daar genoemde boeknummer 'moet' noteren, dit correspondeert met de bijbehorende film op www.genver.nl. Als daarin staat dat de ouders dood zijn, 'moet' u dat even controleren. Dit blijkt niet altijd te kloppen.

Wilt u even over de grens van ons land kijken, zoek dan eens op www.familysearch.org/search/collection/list. Een overzicht van 1633 data-bestanden die u kunt doorzoeken. Gerangschikt per **Place**, **Date** en **Collections**. Bij **Availability** kunt u aangeven of u alleen bestanden wilt zien met afbeelding. U kunt zoeken of **Browse Image** geven. Het is soms wat zoekwerk, de aktes zijn niet altijd zo goed gerangschikt als wij gewend zijn. Lees voor meer info mijn *Column* nr. 36 op www.ngv.nl.

Voor mensen met voorouders in de bedelaarskolonie en die wat meer over het leven in het in 1822 opgerichte bedelaarsgesticht Ommerschans willen weten:

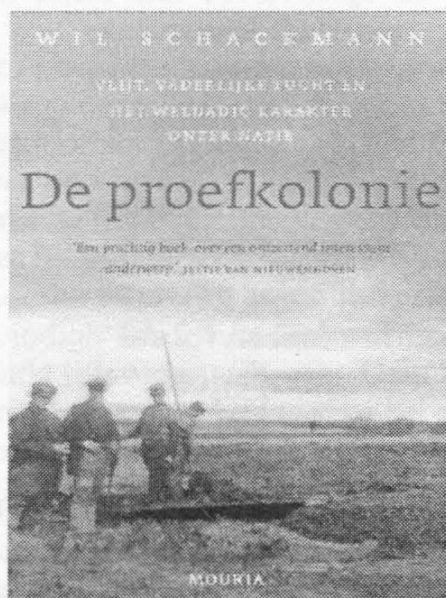
Er is een nieuw boek uitgekomen van de in Groningen wonende Wil Schackmann, getiteld *De bedelaarskolonie*. De bijbehorende website (www.debedelaarskolonie.nl) wordt nog aangevuld.

Zo komen onder de knop **Extra informatie** transcripties m.b.t. de Ommerschans. Later wordt dit nog aangevuld met persoonsgegevens.

Wil schreef in juni: "er staan nu zo'n vierhonderd namen op. Per week komen er zo'n 100 bij, dus het zal nog wel even duren eer alle bedelaars van 1822-1859 er op staan, maar je moet ergens beginnen." Onder dit item ook enige reglementen van de kolonie.

Het Drents archief heeft de ingekomen brieven van de Maatschappij van Weldadigheid uit de periode 1818-1847 gedigitaliseerd. Ze zijn in te zien in de **Digilounge** van het Drents Archief. Er wordt hard gewerkt aan de index, zodat de brieven doorzoekbaar

zijn op naam en onderwerp. Driehonderd dozen met brieven over alle zaken die binnen de armenkoloniën aan de orde kwamen. Een schat aan informatie over het persoonlijk leven en leed van gewone mensen. Voor meer info: zie www.encyclopedie-drenthe.nl/Kolonie en [http://nl.wikipedia.org/wiki/Veenhuizen_\(gevangenis\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Veenhuizen_(gevangenis)). Op de site van de historische vereniging Avereest (www.hvavereest.nl, tip Wil) staat uitgebreid over de kolonie Ommerschans geschreven. Te vinden via **Boek Drent/Piel/Gemeente Avereest** (middelste boek), kiezen voor **boek A.Piel**. Bij **ga naar pagina** vult u 945 in en drukt u op de button ervoor. Behalve een beschrijving over het leven in de kolonie staan er ook lijsten met deserteurs, oppassers, personalia enz.

Genealogische dagen zijn prachtgelegenheden voor het verzamelen van websites. In mijn voorraadmapje zaten nog een paar onbehandelde:

- *Landgoed Verhildersum*: gloedvol middelpunt van de gemeente Marne: www.verhildersum.nl.
- *WiGeDok* opent de poort naar sociaal-economisch erfgoed van Groningen en Ostfriesland. Sporen van deze archieven zijn terug te vinden in de archieven. Niet alleen grote fabrieken, maar ook de fietsenmaker en het café. *WiGeDok* werkt aan het inventariseren en toegankelijk maken van bedrijfsarchieven. Zie www.wigedok.eu, en zie ook www.groningerarchieven.nl.
- Historische Kring Menterwolde. Zie www.historischmenterwolde.nl. Historische foto's van Meeden, Muntendam, Noordbroek en Zuidbroek. Onder **Nieuws** staan onder andere (nieuw uitgegeven) boeken over de omgeving. **Start** en **Agenda** gaan over de tegenwoordige tijd. **Links** spreekt voor zich.

Henk Hartog gaf me de volgende tip: www.groningen.nl/monumenten.

Klikken op de rode tekst "Cultuur Waarden Kaart" en je komt op de site <http://flexi-map.groningen.nl/gnmaps/monumenten>. Daar kun je van alles uitproberen: monumenten, oude kaarten, bodemsoorten, hoogtekaart etc., etc. Je kunt de transparantie ook nog aanpassen en kaarten over elkaar heenleggen, bv. de kaart van Haubois over het huidige stratenpatroon. Kun je zien hoe goed of slecht (nauwkeurig/onnauwkeurig) de oude kaart is. Heel leuk gespeeld.

Onderzoek ze, lees ze en stuur links over Groningen!

COPYRIGHT!

Partners in opmaak & repro

zwart/wit laserprints
full color laserprints
zwart/wit kopieën
kleurkopieën
inbinden & afwerken
grootformaat kopie & print
full color posters
lamineren tot A0
faxservice
internet
computeropmaak (DTP)
kantoorartikelen
transferdruk (opdruk op
t-shirts, mokken en andere materialen)
nieuw: 3d printen

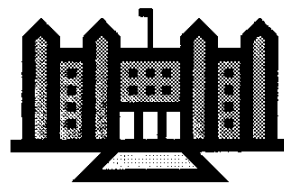
gratis haal- en brengservice voor bedrijven en instellingen

Kerklaan 49-51 Groningen, 050-5714666
kerklaan@copyright.nl

Verl. Bremenweg 8 Groningen, 050-3188034
zuidoost@copyright.nl

Kanaalstraat 15a Roden, 050-5016519
roden@copyright.nl

Verl Hereweg 45 Groningen
050-5275555 - helpman@copyright.nl

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel.
050-5992000; www.groningerarchieven.nl

Aanwinsten genealogieën etc. in de bibliotheek (toegang 1957)

27944 **Die Emdor Bürgerbücher 1512-1919. Bd. 1. 1512-1763** / bearb. von Else Kannegieter ; mit einer verfassungsgeschichtlichen Einführung von Bernd Kappelhoff. - Aurich : Ostfriesische Landschaft, 2013. - 811 p : 25 Met lit. opg. in voetnoten.

27946 **Die Emdor Bürgerbücher 1512-1919. Bd. 2. 1764-1919** / bearb. von Else Kannegieter. - Aurich : Ostfriesische Landschaft, 2013. - [496] p. : 25 cm. Met lit. opg. in voetnoten.

27945 **Die Emdor Bürgerbücher 1512-1919 : Index** / bearb. von Else Kannegieter. - Aurich : Ostfriesische Landschaft, 2013. - [306] p. : 25 cm. Met bronnenopg.

28010 **Wollerich. Voorouders van Margreet en Wim Wollerich.** - Groningen : [eigen uitg.], 2013. - [Ongepagin.] : . Zelfstandige cd-rom. - Met lit. en bronnenopg. - Zie ook toegangsnummer 1957; inventarisnummer 26669.

27948 **Geschiedenis der doopsgezinden in de Groninger Veenkoloniën en Selwerd 1590-1811** / Sebo H. Abels. - Eexterzandvoort : [eigen uitg.], 2013. - 248 p. : 24 cm. Met lit. en bronnenopg.

28012 **Joosten. Het geslacht Joosten, een schippersfamilie uit Wildervank** / samengesteld door Jan van Bolhuis. - Wildervank : [eigen uitg.], 2013. - 124 bl. : ill. ; 30 cm. Eerste generatie begint met Harmen Joosten, die in ieder geval drie keer trouwde: x 1 met NN, x 2 in 1684 te Westerlee met Teetie Jouwes en x 3 in 1695 te Wildervank met Jetze Douwes. Met uitgebreide bronvermeldingen en achtergrondinformatie. Achterin nog een kwartierstaat van de kinderen van het echtpaar Jan Joosten (1854-1925) en Janna Lubbers (1861-1951). Zie hierbij ook

28013 **Joosten. Het geslacht Joosten, een schippersfamilie uit Wildervank : bijlagen** / samengesteld door Jan van Bolhuis. - Wildervank : [eigen uitg.], 2013. - [38] bl. : 30 cm. Met lit. opg., reg.

28024 **Klugkist. In de Groningse/Oostfriese voetsporen van de familie Klugkist : bijlage bij de cd-rom** / H.C. Geukes Foppen. - [S.l.] : [eigen uitg.], 2013. - 54 bl. : 30 cm. Bijlage bij de cd-rom "In de Groningse / Oostfriese voetsporen van de familie Klugkist". Betreft voornamelijk aanvullingen van de familie te Bunde, Weener en hun nakomelingen en een aantal correcties op de eerder verschenen cd-rom.

Cursus: Lezen van oude handschriften

Steeds meer stukken zijn te bekijken op het internet. Dit biedt u de mogelijkheid om thuis in eigen tijd onderzoek te doen. Een nadeel is wel, dat u thuis bij eventuele leesproblemen niet de hulp kunt inroepen van een archiefmedewerker, zoals dat bij raadpleging in de studiezaal wél het geval is. Daarom organiseren de Groninger Archieven een korte cursus van 6 lessen van twee uur voor het lezen van oude handschriften. De cursus start op dinsdag 22 oktober 2013.

Inmiddels is deze cursus volgeboekt. Nieuwe belangstellenden komen op een

wachttijst. Als u had willen deelnemen, kunt u nog een bericht sturen. Er wordt dan bekeken of het zinvol en mogelijk is, een extra cursus te organiseren. Bel daarvoor met de receptie van de Groninger Archieven of mail naar info@groningerarchieven.nl onder vermelding van: cursus oud schrift. De kosten bedragen € 60,- per deelnemer.

Sonttolregisters online

De Sonttolregisters behoren tot de belangrijkste bronnen voor de economische en maritieme geschiedenis van Nederland en de rest van Europa. De originele Registers – meer dan 700 dikke, handgeschreven, in perkament gebonden delen – worden bewaard door Rigsarkivet, het Rijksarchief in Kopenhagen. Zij vormen de kern van de administratie van de tol die de koning van Denemarken hief over de scheepvaart door de Sont, de zeestraat tussen Zweden en Denemarken die de Noordzee en Oostzee met elkaar verbindt. Ze zijn (met enige hiaten) bewaard gebleven voor de periode 1497-1857 en bevatten gegevens over 1,8 miljoen doorvaarten.

De Rijksuniversiteit Groningen en het Fries Historisch en Letterkundig Centrum Tresoar te Leeuwarden zoeken vrijwilligers voor de invoer van gegevens in de databank Sonttolregisters online (zie: www.soundtoll.nl). De databank zal komende zomer de gegevens van circa 1,5 miljoen doorvaarten uit de jaren 1631-1857 bevatten. De resterende circa 300.000 doorvaarten uit de periode 1497-1630 moeten nog worden ingevoerd. Daarvoor zoeken zij vrijwilligers. Start na de zomer 2013.

U kunt de gegevens thuis, online via het internet, op uw eigen computer invoeren, maar als dat uw voorkeur heeft, is er ook een werkplek beschikbaar in het projectgedeelte van de studiezaal van de Groninger Archieven. Via het internet krijgt u telkens een batch van enkele scans van de originele STR toegewezen.

Dit is geen gemakkelijk werk. De Sonttolregisters (STR) zijn met de hand in het Deens geschreven. Het schrift is vaak lastig te lezen en de toelaangiften veranderen vaak van opmaak. Per doorvaart noemen de STR als regel de datum, de naam van de schipper, zijn woonplaats en vertrekhaven, de lading en het tolbedrag. Maar er zijn veel varianten en uitzonderingen. Voorkennis is niet nodig. U hoeft geen Deens te kennen; het Deens van de STR is over het algemeen snel te begrijpen en natuurlijk wordt u daarbij geholpen. De voertaal binnen het project is Engels, want men zoekt ook deelnemers buiten Nederland.

Interesseert dit werk u? Wilt u nadere inlichtingen? Neem dan contact op met Ubo Kooijnga, Tresoar (www.tresoar.nl): ubo.kooijnga@tresoar.nl.

Gecombineerde kadaster- en studiezaalbalie

Het Kadaster registreert en verstrekt gegevens over de ligging van vastgoed in Nederland en de rechten die daar bij horen, zoals eigendom en hypotheek.

Het Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven is het informatiecentrum voor de geschiedenis van stad en provincie Groningen, waarbij de nadruk steeds meer komt te liggen op de geschiedenis van de eigen omgeving.

In Groningen voerden het Kadaster en het RHC Groninger Archieven sinds oktober 2011 een pilot uit rond het gezamenlijk beschikbaar stellen van informatie aan particulieren. Het Kadaster en de Groninger Archieven hebben nu besloten deze samenwerking voort te zetten, in ieder geval voor de komende vier jaar. Dit krijgt vorm in de gecombineerde kadaster- en studiezaalbalie. Deze is op 17 april jl. feestelijk geopend in de studiezaal.

Zo kunnen beide partijen hun kennis over archieven en het uitvoeren van historisch

onderzoek delen en daardoor de bezoekers optimaal helpen. Medewerkers én bezoekers hebben daarbij in de studiezaal de beschikking over uitgebreide digitale zoekmiddelen.

In de afgelopen jaren kwamen de digilegger en de kadasterviewer al beschikbaar voor raadpleging in de studiezaal. In de toekomst komt er meer informatie. En voor alle duidelijkheid: de beschikbare gegevens van het Kadaster betreffen het hele land.

Nieuwe boeken Verschenen of nog te verschijnen

Klaas Niemeijer, kenjniemeijer@planet.nl

De vakanties zitten er voorlopig weer op. Men zegt dat als je gepensioneerd bent, je elke dag vakantie hebt. Ik geloof daar niet in. Bij mij is dat in elk geval niet het geval. Terug van vakantie betekent de caravan wassen, de inboedel schoonmaken, de caravan naar de stalling brengen, achterstallig tuinonderhoud, het huis schilderen, en ga maar door. Oh ja, de boekenlijst voor GroninGEN moet ook nog worden samengesteld. Kortom, veel werk aan de winkel! Deze keer weer een mooie lijst met nieuwe uitgaven.

Anna van Ewsum – Haar afkomst, haar leven, haar wereld, Wouter van Schie, uitgeverij Makoender Leek 2013, 119 bladzijden, ISBN 978-90-907267-7, rijk geïllustreerd, deels in kleur, € 24,95. Dit boek beschrijft uitgebreid het leven van Anna van Ewsum. Bovendien bevat het de kwartierstaten van Anna van Ewsum, Carel Hyronymus von In- und Kniphausen en Georg Wilhelm von In- und Kniphausen, en een genealogie van het geslacht van Ewsum. Het boek is voorzien van een uitgebreid register.

Als ik nou moar eerst wat verdain..... – Jeugdherinneringen van Kornelis ter Laan. In 57 verhalen, verzameld door Stip ter Laan, worden fragmenten uit het vroege leven van Kornelis ter Laan beschreven, uitgeverij Noordboek, 207 bladzijden, geïllustreerd, ISBN 978-90-330-03745, € 13,95.

Atlas van historische verdedigingswerken in Nederland, deel Groningen, Friesland en Drenthe, uitgave Matrijs in samenwerking met de Stichting Menno van Coehoorn, Groningen 2012, 304 bladzijden, rijk geïllustreerd, ISBN 978-90-902137-8, tot 1-1-2014 € 34,95, daarna € 39,95. Een aanrader voor iemand die wat meer over de militaire historie in Noord-Nederland wil weten.

Geschiedenis der doopsgezinden in de Groninger Veenkoloniën en Selwerd, door Sebo H. Abels – 2013 - eigen uitgave - 248 blz. - [1590-1811].

De genealoog treft in dit boek meerdere namenlijsten aan, bijvoorbeeld de doperse migranten uit Friesland, Overijssel, Drenthe en Zwitserland. Maar ook een lijst met kooplieden in de Veenkoloniën waarbij van iedere koopman is gezocht naar zijn geloofsrichting, dus niet alleen de doopsgezinden worden vermeld maar ook de gereformeerden, luthersen en katholieken. Ook de criminaliteit zoals die voorkomt onder doopsgezinden wordt besproken. Verder is er aandacht voor de kleding der doopsgezinden, en de relatie tussen de doopsgezinde werkgevers en hun werknemers in de 17^e eeuw. Prijs € 30, (inclusief verzending € 35). Nadere informatie: seboabels@hotmail.com

Het Stadskanaalster Achterhuis – Een bijzonder onderduikverhaal uit de oorlogstijd, Jan Hof, uitgave Herinneringscentrum Kamp Westerbork met illustraties van Geert Schreuder, 4^e druk 2010, € 9,95. In dit handzame boekje wordt het ongelooflijke verhaal van de onderduikers beschreven.

Huis ter Hansouwe – Steenhuis aan het Eelderdiep. Bertus Boivin; uitgegeven door Het Drentse Landschap 2013. 131 bladzijden, geïllustreerd. ISBN 978-90-232-4949-8, € 24,50.

Dit boek beschrijft zowel de historie van het nog bestaande huis als de bewoners. Eén van de bewoners was de bekende rechter en historicus Mr. G. Overdiep.

Klinkende Klei –middeleeuwse muziek uit Groningen en Ommelanden, Everd Huizing en Jankees Bierman € 19,50.

Land der Entdeckungen – Land van ontdekkingen, De archeologie in het Friese kustgebied, diverse auteurs, uitgegeven door de *Ostfriesische Landschaft* 2012, 479 bladzijden, rijk geïllustreerd, € 84,80. In dit tweetalige boekwerk worden tal van archeologische vondsten beschreven. Het begrip kustgebied is wel erg ruim genomen, ook vondsten in Zuid-Drenthe zijn vermeld. In het najaar van 2013 zullen er zowel in het museum van Groningen als dat in Assen tentoonstellingen over dit onderwerp worden georganiseerd.

Nieuw-Buinen & Buinerveen – Historisch verbonden. Hirzo Schuurman, uitgeverij Servo, Rolde ISBN 9789057861253, 2012, 640 bladzijden, rijk geïllustreerd, € 40,00

Allereerst dit: de auteur was zo vriendelijk ons een presentexemplaar van dit kloeke boek toe te sturen. Opmerking in het algemeen: veel waardering voor de gedetailleerde inhoud van dit boek. Een vriend van me kent de omgeving goed en ik heb gevraagd het boek eens kritisch door te nemen. Hij was erg onder de indruk van de inhoud en heeft geen onjuistheden ontdekt. De schrijver vroeg speciale aandacht te besteden aan deel II: de huizen van de landbouwers. In dit deel, een boerderijenboek, worden op 211 pagina's de boerderijen in het gebied beschreven. Daar is erg veel aandacht aan besteed. Toch een kritiekpuntje? Ja, ik mis een register. Misschien heeft de auteur er van moeten afzien omdat er dan nog een aantal pagina's bij zou komen.

Van Knekelhuis tot Kloppend Hart – Geschiedenis van de Bibliotheek van de Rijksuniversiteit Groningen 1615 tot heden, Alex C. Klugkist en Sybren Sybrandy, uitgave Barkhuis en Universiteitsbibliotheek Groningen 2012, 244 bladzijden, rijk geïllustreerd, voor een groot deel in kleur, ISBN 978-94-91431180, € 24,95. De titel dekt zeer volledig de lading.

Veenkoloniale Almanak 2013 – Jaarboek voor de geschiedenis van de Veenkoloniën, uitgave van het Veenkoloniaal Museum, 200 bladzijden, geïllustreerd, ISBN 978-90-737777-37-8, € 13,50. De prijs is iets hoger dan in voorgaande jaren, maar is voor deze 25ste editie nog altijd erg laag. Ik volsta met de woorden die ik in voorgaande jaren heb gebezigd: absoluut een aanrader!

Vragen en antwoorden

redactie Johan Waterborg

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en voor algemene vragen van genealogische aard. Antwoorden komen van de GroninGEN-lezers; de redactie doet geen onderzoek naar aanleiding van gepubliceerde vragen; voor verdere regels zie GroninGEN 2013 nr. 1, p. 31. U kunt uw vragen en antwoorden sturen naar: J.A.P. Waterborg, Vijverweide 13, 9791 EA Ten Boer, tel: 050-230 34 40, e-mail: waterborg@gmail.com.

VRAGEN

2013/01 Gelte Louwes

Ik zoek gegevens van Gelte Louwes, kind van Jan Louwes en Jannthe van der Lei, geb. 26 februari 1863 te Appelscha (Ooststellingwerf). Hij is op 4 mei 1866 gaan wonen te Odoorn, 19 januari 1874 te Nieuw Amsterdam en 29 januari 1887 te Deventer. Bij informatie bij het archief te Deventer werd mij mede gedeeld dat Gelte niet in het bevolkingsregister 1879-1900 voorkomt.

Hij blijkt naar Duitsland te zijn gegaan en is op 15 maart 1900 te Mengele (Dortmund) gehuwd met Fimke Bruinsma, geb. 3 mei 1876 te Oudehorne (Heerenveen). Op 25 augustus 1926 zou hij gescheiden zijn te Den Haag.

Verder kan ik niets vinden van deze persoon. Ik wil graag weten waar en wanneer Gelte is overleden. Is hij nog eens gehuwd geweest?

J. Louwes, Krimpen a/d IJssel

2013/02 Reickenburg – Geerts – Van Santen

Op 21 december 1769 trouwen te Groningen Johannes Reickenburg (ook: Reijchenbach, Rijgenbach, Rijkenborg etc.) en Grietje Geerts. Bij het aangeven van het huwelijk verschijnt voor de bruid Harm van Santen als neef. (Een) Harm van Santen trouwt in 1769 met Janna Lodewijks en in 1782 met Johanna Schoonenberg.

Johannes is de zoon van Johan Reijchenbach die op 18 mei 1735 te Groningen trouwde met Christina Dieterman. Uit het huwelijk van Johannes Reickenburg en Grietje Geerts worden geboren: Geert, ged. Groningen 17-2-1775, en Christina, ged. Obergum 22-2-1784.

1: wie zijn de ouders van Grietje Geerts?

2: Hoe steekt de neef-nicht relatie van Grietje Geerts en Harm van Santen in elkaar?

H.C. Geukes Foppen, Uitdam

Een Groninger in Frammersbach

gevonden door Jos Kaldenbach

In het Duitse blad *Genealogie* van 1977 vond ik via de index op de tienduizenden plaatsnamen in Weesp de volgende, behoorlijk complete trouwinschrijving uit Frammersbach in de Spessart d.d. 8-1-1653:

“Matrimonio copulati sunt honoris iuvenis Linhardis Martinus, filius Martini Hemmas de Groningen in Nederlandt relictus filius, cum honesta Virgine Margaretha Welzbachin, Wendelini Welzbach de Wiesen relicta filia.

Testes Michael Oerbert, praetor, et Sebastianus Büdell”.

Dat dorp lag op de route van de voerlieden, die men generaliserend Hessenwege(n) noemde, vaste routes die o.a. tot Antwerpen liepen. Frammersbach lag toen in de Reichsgrafschaft Rieneck, nu is het Beiers aan de grens met Hessen. Andere Nederlandse namen die daar voorkwamen: Jan de Beckers, Staes Gelen en Laurens van Hove. De naam Hemma duidde men hier als patronym Heimbertszoon.

Bestuur van de afdeling Groningen

<functie> @groningen.ngv.nl

Voorzitter	G. Zuidema, Zilverlaan 30, 9743 RK Groningen	050-5776363
Penningmeester en vice-voorz.	H. Boels, Stadsweg 47, 9791 KA Ten Boer	050-3023207
Secretaris	H.J. Timmer, Coronastraat 14, 9742 EG Groningen	050-5711142
Bestuurslid (en CALS)	T.K.J. Wagenaar, Spiegelstraat 103, 9721 JT Groningen	050-5266701

Redactie GroninGEN

redactie@groningen.ngv.nl

H.J.E. Hartog	Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen	050-5253333
K. Niemeijer	Boerhoorn 56, 9481 HZ Vries	0592-542262
T.K.J. Wagenaar	Spiegelstraat 103, 9721 JT Groningen	050-5266701
J.A.P. Waterborg	Vijverweide 13, 9791 EA Ten Boer	050-2303440

Knipseldienst

knipseldienst@groningen.ngv.nl

M. Becker-Jager	Frankrijklaan 49, 9501 RN Stadskanaal	0599-614257
-----------------	---------------------------------------	-------------

Webmaster

webmaster@groningen.ngv.nl

D. Uuldriks	Velthoek 24, 9642 RB Veendam	0598-633833
-------------	------------------------------	-------------

GroninGEN

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Losse nummers eerdere jaren kosten € 1,00 per stuk en € 2,00 per jaargang, exclusief porto. Te bestellen door overmaking op genoemde girorekening, o.v.v. de gewenste nummers of jaargang(en).

Abonnementen

GroninGEN wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV-afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren via een bijkomend of gezinslidmaatschap van de afd. Groningen à € 9,00 per jaar, aan te vragen bij de landelijke ledenadministratie NGV, Postbus 26, 1380 AA te Weesp.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen door overmaking van € 9,00 op rekening 556 30 62 t.n.v. NGV-afdeling Groningen te Ten Boer, o.v.v. 'Abonnement GroninGEN'.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen krijgen een auteursexemplaar. Meerdere exemplaren te verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Voor spelregels, verantwoordelijkheden en advertentiemogelijkheden: zie onze website.

Oude nummers

Losse nummers 2009 t/m 2013 kosten € 3,00 en volledige jaargangen € 9,00, inclusief porto.

Kopij voor GroninGEN

Kopij voor het volgende nummer uiterlijk **begin november** toesturen aan het redactieadres: **Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen** of via een e-mail naar de redactie (zie hierboven).

Website NGV afdeling Groningen:

<http://groningen.ngv.nl>

Inhoud GroninGEN

september 2013, jaargang 20, nr. 3

Voorwoord.	65	De honderdjarige Scheel	80
Afdelingsprogramma + Agenda	66	Met man en muis	82
Bestuur en Beleid.	67	Een familie Scholtens te Veendam	84
Genealogisch voorstellen	68	Allemaal digit@al 40.	87
Naamslijst XXXIV: Schatregister		Nieuws van de archieven	91
Saaxumhuizen.	69	Boekenrubriek	93
Nakomelingen Doedo Luyrds en ...	70	Vragenrubriek	95
Kwartierstaat Marten Groenewold.	73	Een Groninger in Frammersbach	95
Belastingstempels in akten BS	77	Colofon	96
In het Zuiderdiep gesmeten	78		